

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

10^E JAARGANG

WOENSDAG 25 FEBRUARI 1925

No. 478

INHOUD.

	Blz.
DE ZIEKTE- EN ONGEVALLENWET 1925 I door <i>Dr. F. E. Posthuma</i>	162
De Kanaalaanleg in Zuid-Limburg door <i>Mr. Dr. L. F. H. Regout</i>	163
De Rotterdamsche Havenkosten door <i>C. Vermeij</i>	166
Het herstel van den Gouden Standaard in Zuid-Afrika door <i>De Rijksmiddelen</i>	167
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De huidige stand van de Safeguarding of Industries voorstellen door <i>Dr. T. E. Gregory</i>	169
De Duitsche begrooting voor 1925 door <i>Dr. Carl Krümer</i>	171
AANTEKENINGEN:	
Duitsche handelspolitieke voornemens	172
De huidige structuur der Berlijnsche geldmarkt	173
BOEKAANKONDIGING:	
J. H. A. M. van Bosveld Heinsius: Tarief van Invoerrechten, bespr. door <i>J. van der Poel</i>	173
MAANDLIJFERS:	
Résumé uit het „Monthly Bulletin of Statistics”	174
Overzicht der Rijksmiddelen	175
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	175—183
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Wd. Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra.*

WEEKBLAD

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

COMMISSIE VAN ADVIES.

J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerde leden: *Prof. Mr. D. van Blom; Prof. Mr. H. R. Ribbius.*

Redacteur-Secretaris: *D. J. Wansink.*

24 FEBRUARI 1925.

In den toestand van de geldmarkt kwam geen verandering. Het aanbod van geld blijft groot en een dergelijk overvloedig aanbod gedurende meerdere weken drukt de geldkoersen meer en meer. De prolongatierente liep dan ook weder verder terug; aan het einde der week werd 1½ pCt. genoteerd.

Callgeld werd meestal voor ¾ à 1 pCt. verhandeld en particulier disconto daalde tot 1¼ à 1½ pCt. De inschrijving op het schatkistpapier was hiermede dan ook geheel in overeenstemming. De toewijzing van de 3- en 6-maandspromessen geschiedde tot een disconto van ongeveer 1¹⁵/₁₆ pCt. terwijl de biljetten met een rendement van ca. 3¼ pCt. geplaatst werden. In totaal was ingeschreven voor f 43.876.000,— terwijl toegewezen werden f 13.120.000 driemaandspromessen voor f 994.94; f 190.000,— zesmaandspromessen voor f 990,— en f 11.681.000,— jaarbiljetten voor f 1007.77.

De weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft ditmaal weinig veranderingen van beteekenis te zien. De post binnenlandsche wissels blijkt met f 1,8 miljoen te zijn teruggelopen. De beleeningen vertoonden een daling van f 2,2 miljoen.

Het renteloos voorschot aan het Rijk daalde van f 5,7 miljoen tot f 3.4 miljoen. De metaalvoorraad der Bank stelde zich een goede f 100.000 hoger. De daling van f 9,9 miljoen, die de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans te zien geven, correspondeert voor een deel met de gelukrijke stijging van den post papier op het buitenland, die in de afgelopen week van f 123,5 miljoen tot f 127,7 miljoen toenam.

De biljettencirculatie daalde met f 12,4 miljoen. De rekeningcourant-saldi blijken met f 1,5 miljoen te zijn toegenomen. Het beschikbaar metaalsaldo noteert f 2,5 miljoen hoger dan verleden week. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 55.

* * *

Het herstel van den frankenkoers bleef nog tot Woensdag aanhouden. Toen trad een hernieuwde daling in, waardoor de koers van 13.25 opnieuw tot onder 13.— terugliep.

Krachtige steun bracht daarna den koers opnieuw op 13.10, maar het aanbod van angstige Fransche beleggers bleef aanhouden, zoodat de nieuwe week weder onder 13.— opende.

Londen was deze berichtswEEK weder vrij stationnair, terwijl dollars de rijzing aanvankelijk nog langzaam bleven voortzetten. Donderdag werd 249¹³/₁₆ betaald waarna een lichte reactie intrad. De overige wissels waren vrijwel zonder verandering, terwijl over het algemeen de omzetten weder inkrompen.

LONDEN, 21 FEBRUARI 1925.

Geld was gedurende de geheele week vrij schaarsch en de markt ontkwam herhaaldelijk slechts ter nauwernood aan een opnemen van geld bij de Bank of England. De vele belastingbetalingen en het vervallen van £ 1.875.000,— 7 pCt. Griekenland lieten niet na een flinke druk uit te oefenen op de markt, zoodat voor daggeld tot 4½ pCt. betaald werd. De discontokoersen werden daardoor echter niet beïnvloed, daar het aanbod van wissels zeer gering was, zoodat de noteeringen, zonder veel zaken, eerder nog iets terugliepen.

2-mnds. prima bankaccept noteerde 3¹¹/₁₆ pCt.; 3-mnds. idem 3¹¹/₁₆—3¼ pCt.; 4-mnds. idem 3¼—3¹³/₁₆ pCt.; 6 mnds. idem 3½—4 pCt.

DE ZIEKTE- EN ONGEVALLENWET 1925.

I.

Minister Aalberse heeft zijn ontwerp voor een wettelijke arbeidersziekteverzekering aan de Staten-Generaal aangeboden en daarmee schijnt het alsof een vraagstuk, dat ons meer dan tien jaren reeds bezighoudt, zijn oplossing nadert. Indien tenminste niet door lang wikken en wegen in politiek opzicht de goede gelegenheid om iets tot stand te brengen is verzuimd en ook voor dit ontwerp het woord van den dichter als waar zal moeten gelden, dat „lange weeten van verlangen bereiden 't vluchtigste bezit". Hoe dit echter zijn moge, het komt mij voor, dat een beschouwing omtrent de ontworpen regeling in dit tijdschrift thans niet misplaatst is.

Bij een beoordeeling van het ontwerp mag de geschiedenis, die er aan voorafging, niet buiten beschouwing blijven. Ik moet daarvoor teruggaan tot het besluit van het in 1913 opgetreden kabinet Cort van der Linden om de onder de vorige regering door Minister Talma tot stand gebrachte sociale wetten — waaronder de Ziektewet 1913 — niet in te voeren. De door Minister Treub noodig geoordeelde wijzigingen werden wel aan de Kamer voorgelegd, doch konden het tot het Staatsblad niet brengen, zoodat Minister Aalberse zich in 1918 voor de taak zag gesteld, overeenkomstig het program der coalitie-partijen, de Ziektewet Talma „op enkele punten gewijzigd" voor invoering gereed te maken. Dat die invoering niet zonder meer zou kunnen geschieden, stond ook toen wel vast, al scheen het overigens slechts een natuurlijke ontwikkeling, dat de Raden van Arbeid na de invaliditeitsverzekering ook de ziekteverzekering kregen uit te voeren. Een wijziging der wet van Talma werd overwogen, waardoor aan de bijzondere kassen meer bewegingsvrijheid zou worden geschonken. Bij het overleg, dat hierover in den Hoogen Raad van Arbeid gevoerd werd, bleek echter, dat zowel in werkgevers- als in werknemerskringen de neiging voor het stelsel der bestaande wet maar zeer gering was. Van arbeiderszijde werd niet nagelaten erop te wijzen, dat reeds in vele bedrijven collectieve arbeids-overeenkomsten recht gaven op uitkeering bij ziekte, waarvan de kosten ten volle door de werkgevers werden gedragen. Door invoering der Ziektewet zouden mitsdien zeer talrijke groepen van arbeiders hunne positie in nadeeligen zin gewijzigd zien door de verplichting, de halve premie voor de ziekteverzekering te betalen. Men verlangde dan ook, dat den arbeiders een premievrije ziekteverzekering zou worden gegeven, gelijk hun ook kort te voren een premievrije invaliditeits- en ouderdomsverzekering was ten deel gevallen.

De oppositie der werkgevers tegen de Ziektewet betrof, gelijk bekend, de organisatie voor de uitvoering der verzekering. Deze uitvoering zou geschieden of door de Raden van Arbeid — in naam colleges van samenwerking tusschen patroons en arbeiders, inderdaad ambtelijke organen — of door erkende bijzondere ziekenkassen, waarin de invloed van den werkgever bij lange na niet evenredig zou zijn aan zijn bijdrage in de kosten der verzekering. Terecht, naar het scheen, mochten zij een wetstoepassing vreezen, waarbij hun naast een ruim aandeel in de op te brengen kosten, een zeer gering aandeel bij de beslissing omtrent de besteding der opgebrachte gelden zou worden gelaten.

Dit samentreffen van de bezwaren van werkgevers en werknemers tegen de Ziektewet 1913 leidde tot een overleg tusschen hunne vertegenwoordigers. Op de houding van het officieele adviseerende college, den Hoogen Raad van Arbeid, bleef dit niet zonder invloed. In het in zijn vergadering van 4 December 1920 vastgesteld advies beval de Raad den Minister van Arbeid aan, zijne beslissing omtrent een wijziging van het stelsel der ziekteverzekering op te schorten uiterlijk tot 1 April 1921, aan welk advies de

verwachting ten grondslag lag, dat op dien datum de tusschen de verschillende werkgevers- en werknemerscentralen gevoerde onderhandelingen over een nieuwe regeling der ziekengelduitkeering tot resultaten zouden hebben geleid.

Deze verwachting werd niet bedrogen. Tusschen de vertegenwoordigers der samenwerkende organisaties werd overeenstemming bereikt, belichaamd in een Proeve eener Ziektewet, sindsdien geheeten „Posthuma—Kupers". Deze Proeve bevatte een regeling van geheel ander karakter dan de Ziektewet 1913. Zij had als uitgangspunt genomen de verplichting van den werkgever om aan den in zijn dienst zijnden arbeider, die wegens ziekte verhinderd is arbeid te verrichten, ziekengeld uit te keeren; deze uitkeeringen werden gewaarborgd of doordat een erkende vereeniging, tot welke de werkgever in relatie stond, of (voor de werkgevers, die zich niet wenschen te organiseren), doordat het zgn. Ziektegarantiefonds met den werkgever hoofdelijk voor het geheel der uitkeeringen jegens den arbeider verbonden zou zijn. De bedoeling van de Proeve was, dat de ziekteverzekering zou worden uitgevoerd door de erkende bedrijfsvereenigingen, waarvan het bestuur paritetisch uit werkgevers en arbeiders zou zijn samengesteld; de tot geen bedrijfsvereeniging toegetreden werkgevers zouden hun bijdragen hebben te storten in het ziektegarantiefonds, dat door de gezamenlijke bedrijfsvereenigingen zou worden beheerd. Het ziekengeld was door de Proeve op 80 pCt. van het loon gesteld, terwijl de kosten der verzekering geheel voor rekening van de werkgevers zouden komen. Door deze regeling was de uitkeering van ziekengeld, met uitschakeling van ieder ambtelijk element, geheel gelegd in handen van de georganiseerde werkgevers en arbeiders, onder controle van een Raad van Toezicht, waarin zoowel de belanghebbende groepen als de regering vertegenwoordigd zouden zijn.

Ik mag als bekend veronderstellen, dat de Proeve met de ontwerpstatuten der daarin genoemde organisaties op 1 April 1921 aan den Minister van Arbeid werd aangeboden door dezen aan den Hoogen Raad van Arbeid werd doorgezonden en door dit college in Juli d.a.v. met 27 tegen 10 stemmen werd gesteld boven de Ziektewet 1913. Dat Minister Aalberse vervolgens het ontwerp der Proeve niet tot het zijne maakte, zal behalve aan bezwaren, welke bij dezen bewindsman tegen bepaalde onderdeelen der Proeve (bijv. het ziektegarantiefonds) bestonden, moeten worden toegeschreven aan politieke redenen.

Het verdere verloop der zaken is aldus geweest, dat de Minister een nota van de afdeling Arbeidersverzekering van zijn departement, betrekking hebbend op een herziening der geheele sociale verzekeringswetgeving, aanhangig maakte bij den Hoogen Raad van Arbeid, die in Augustus 1923 daarover advies uitbracht. Eerst in April 1924 kwam de Minister openlijk met zijn eigen plannen voor het voetlicht; bij de behandeling van de begroting van zijn departement, gaf hij een overzicht in groote trekken van de beginselen, welke ten grondslag lagen aan de te zijnen departement in voorbereiding zijnde herzieningsontwerpen. Het door den spreker ontwikkelde schema, ofschoon in zoverre afwijkend van het stelsel der Proeve, dat overheidsorganen zouden worden belast met de verzekering van arbeiders in dienst van niet bij een eigen organisatie aangesloten werkgevers, was toch duidelijk in de richting van het „zelfdoen" georiënteerd en verschoof de ambtelijke uitvoering als aanvullend orgaan naar den tweeden rang. Het in Juli 1924 ingediende voorontwerp bevatte ten aanzien van de ongevallen- en de ziekteverzekering een uitwerking van de door den Minister aangegeven beginselen; de Hooge Raad van Arbeid gaf zijn fiat door te verklaren, dat op dezen grondslag een bevredigende regeling der verzekering mogelijk scheen.

En thans ligt het officieele ontwerp voor ons en

moet men afwachten wat de Kamer ervan maken zal. Gelet op de op het voorontwerp geleverde critiek zal de verdediging van het ontwerp bij den Minister eenige standvastigheid tegen aanvallen vereischen. Men kan de critiek onderscheiden naar gelang zij de regeling van het voorontwerp zelve betref, dan wel bedenkingen inhield tegen het invoeren eener verplichte ziekteverzekering in het algemeen. Wat dit laatste betreft verliezen de critici naar het mij voorkomt te dikwijls uit het oog, dat er een Ziektewet bestaat en dat deze Ziektewet, waren de omstandigheden niet jarenlang tegen haar invoering geweest, reeds lang zou hebben gewerkt. De omstandigheden, die tegen haar invoering waren, waren van velerlei aard, doch werden niet veroorzaakt door een oppositie, die gevoerd werd, toen de Ziektewet reeds tot stand was gekomen. Het komt mij dan ook voor, dat de vraag of een Ziektewet zal worden ingevoerd niet gesteld moet worden, doch dat men zich nu slechts heeft af te vragen, hoe moet een Ziektewet, gezien de tegenwoordige maatschappelijke omstandigheden, als zij wordt ingevoerd, er uit zien? Degenen, die zich nu nog verzetten tegen de invoering van een ziektewet, welke dan ook, beroepen zich op de slechte economische omstandigheden en leiden daaruit af, dat het bedrijf in het algemeen de kosten van een ziekteverzekering niet kan dragen. Het schijnt mij steekhoudend toe, als men daartegen aanvoert, dat er toch reeds ongeveer 600.000 personen de zegeningen van een ziekteverzekering deelachtig zijn. Ik weet wel, dat deze zegeningen in menig geval niet van dien omvang zijn als thans wettelijk wordt voorgesteld, doch het feit dat een zoo groot aantal personen reeds tegen de geldelijke gevolgen van ziekte zijn verzekerd, pleit zeker niet voor de bewering, dat het bedrijf in het algemeen de kosten van een ziekteverzekering niet kan dragen. Een vraag, die in dit verband ook wordt opgeworpen is deze: wie moet de aan de ziekteverzekering verbonden kosten betalen? Het komt mij steeds voor, dat van welke zijde men deze vraag ook bekijkt, het antwoord steeds zal moeten luiden: het bedrijf. En als men daarover dieper nadenkt, komt men ook steeds tot de conclusie, dat in laatste instantie het bedrijf de kosten dan ook inderdaad draagt.

Ik weet dat hierover ook anders wordt gedacht en dat vooral aan het medebetelen van de werknemers opvoedkundig, of wil men psychologisch, een zekere waarde wordt toegekend. Gaarne laat ik ook de personen, die dit inzicht hebben, alle recht wedervaren, al verschillen hunne inzichten ook van de mijne en al komen zij ook in strijd met het feit, dat honderdduizenden werknemers thans reeds bij collectief contract een ziekteverzekering bezitten, die niet wordt bekostigd door geld, dat de werknemers rechtstreeks opbrengen; een recht dat men hun zou moeten ontlenen, wilde men nu bij de wet de betaling anders regelen. Ik twijfel er intusschen niet aan, of bij de behandeling van het wetsontwerp zal deze kwestie nog wel een strijdpunt opleveren.

Van oneindig grooter belang dan hetgeen de Wet decreeteert omtrent het opbrengen der kosten, is het, dat de Wet niet een regeling der verzekering aan het bedrijf oplegt, waarbij het zwijgend heeft te ondergaan, wat de misschien wel goedwillende, maar voor de bedrijfsbelangen niet steeds even gevoelige overheid zal beschikken. Het gaat nu uitsluitend om de vraag welk stelsel der verzekering zal worden ingevoerd, het ambtelijke der Wet-Talma of dat van het thans aanhangige, waarlijk niet zonder inspanning verkregen ontwerp, dat ten minste het bedrijf ook een woordje laat meespreken bij het regelen zijner belangen.

Ik meen, dat het noodzakelijk is dit duidelijk op den voorgrond te stellen. Een korte bespreking van enkele tegen het ontwerp zelve ingebrachte bezwaren, hoop ik in een tweede artikel te geven.

(Slot volgt).

POSTHUMA.

DE KANAALAANLEG IN ZUID-LIMBURG.

Aan belangstelling voor de Maaswerken, in het bijzonder voor het daarbij aansluitende kanaal Maasbracht—Maastricht heeft het den laatsten tijd in dit Weekblad voorzeker niet ontbroken. Men kan zich slechts verheugen, zoo aan dit belangrijke onderwerp in wijden kring aandacht wordt geschonken. Wanneer hieronder ook „van Limburgsche zijde” nog eene beschouwing over dezelfde aangelegenheid volgt, dan is dit niet uitsluitend ter voldoening aan het lofwaardig streven der Redactie, om de denkbeelden ter zake zoo veelzijdig mogelijk tot uiting te laten komen, maar tevens omdat naar mijne meening eene verdere aanvulling van hetgeen reeds geschreven is, ter juiste beoordeeling van het vraagstuk dienstig is.

In de verschillende artikelen werd een zeer groote plaats ingeruimd aan die ééne zijde van het vraagstuk: den afvoer der Limburgsche kolen. Als gereede verklaring daarvan werd er reeds op gewezen, dat hier nog het gemakkelijkste met concrete cijfers te werken is. Gezien de groote aandacht, aan dit punt gewijd en terwijl tevens het te berde gebrachte argument tegen den kanaalaanleg zich zoo goed als uitsluitend tot dit terrein beperkt, zij het mij veroorloofd, ook mijnerzijds met eenige opmerkingen den kolenaanvoer betreffende, aan te vangen.

Hetgeen dan aanstonds opvalt is, dat naast de pogingen, om zich omtrent de te wachten *baten* van den kanaalaanleg eene concrete voorstelling te maken door zij het uiteraard benaderende cijfers, eene dergelijke poging geheel ontbreekt ten aanzien van het naar voren gebrachte en breed uitgemeten *nadeel* van de nieuwe waterverbinding, zijnde het te vreezen spoorwegtekort.

Na alle ramingen, welke reeds hebben plaats gehad, wil ik mij omtrent dit laatste punt nu ook eens aan een raming wagen. Ik stel dan het kolenvervoer over het kanaal in Noordelijke richting gedurende de eerste reeks van jaren na zijne voltooiing op 2 miljoen ton's jaars, zulks vrijwel in overeenstemming met schattingen van andere zijden, welke zelfs voor de *verdere* toekomst niet boven 2,5 miljoen ton uitgaan. Ik wil aannemen, dat die 2 miljoen ton bij niet aanwezig zijn van het kanaal evenzoo per spoor hun afzet naar het Noorden zouden hebben gevonden. Dit is eene zeer royale veronderstelling, want veeleer zou zonder de gunstige watergelegenheid een deel dezer kolen aan gene zijde onzer Zuidelijke grenzen afzet hebben moeten zoeken en uit dien hoofde onder eene aanstonds te vermelden rubriek thuis behooren.

Echter ook dan mag men niet zonder meer die 2 miljoen ton op den verliespost der spoorwegen boeken. Gelijk bekend mag worden geacht komt immers in 1926 de voorloopige overlaadinrichting bij Maasbracht gereed, voor welke wij, rekening houdend met hare beperkte capaciteit, 0,5 miljoen ton per jaar meenen te mogen stellen, die toch reeds voor verder spoorvervoer verloren zouden zijn. Blijft een geringer spoorvervoer naar het Noordelijk deel des lands van 1,5 miljoen ton. Het grootste gedeelte hiervan, n.l. alle kolen zoover niet van de mijn Maurits afkomstig, dienen intusschen toch nog per spoor vervoerd te worden naar de kolenhaven te Born. Slechts de juist vermelde Mauritskolen vormen een geval op zich zelf, daar zij bij verscheping te Born het spoor geheel zullen kunnen missen.

Alles te zamen genomen stel ik het gemiddelde verlies op 2 gulden per ton, voor wat meergenoemde 1,5 miljoen betreft, of wel 3 miljoen gulden, waaraan toe te voegen is voor de resteerende 0,5 miljoen ton een zeker bedrag aan verminderde vrachtkomsten vanwege het kortere spoorvervoer naar Born in plaats van naar Maasbracht.

Tot zoover uiteraard de belangrijkste nadeelige post. Hieraan paart zich de verminderde vrachtopbrengst op de laat ik het noemen dubieuze trajecten naar het.

Noorden, welke ten gevolge der nieuwe concurrentie slechts door extra concessies voor het spoor behouden blijven. Voor wat vervolgens de naar andere richtingen te vervoeren kolen betreft, zal het als regel geen groot verschil maken, met uitzondering alweer van de Mauritskolen, of spoorvervoer via grensstation, dan wel tot aan de overlaadhaven zal geschieden.

Op hoeveel wil men ten slotte de gezamenlijke vermindering aan spoorvrachten stellen? Op 2 procent van de totale inkomsten der Nederlandsche Spoorwegen? Op 3 procent, zelfs op 4 procent? Op een procent meer of minder wil ik niet zien. En hoeveel zal na aftrek der exploitatiekosten, welke het vroegere grootere vervoer medebracht, de verminderde netto-opbrengst zijn, één millioen, twee millioen gulden?

Aan anderen, desgewenscht, er zich verder in te verdiepen. Voor eene actieve spoorwegdirectie, die de tekorten ten spoedigste tot het verleden wil doen behooren, ongetwijfeld onaangename cijfers. Maar met alle waardeering voor de zorg, waarmede van zijn kant de Chef van den Dienst van Handelszaken, de heer Elias, voor de spoorwegbelangen waakt, zou ik hem de vraag willen stellen, of in dit verband met een beroep op het uitblijven eener algemeene — althans niet geheel onbeduidende — tariefverlaging en zelfs een beroep op het ontzien van den armen Nederlandschen belastingbetaler, niet wat weidsche perspectieven geopend zijn?

Verwondering mag ook baren, dat getracht wordt, nog in dit stadium aan den te verwachten schadepost voor de Nederlandsche Spoorwegen een doorslaand argument tegen het voortzetten der door ons besproken omvangrijke werken te ontleenen, wanneer men slechts denkt aan de weldra reeds bestede 40 millioen gulden, welke bij het achterwege laten van het noodzakelijke supplement dier werken, voor het overgrootste deel doelloos zouden zijn uitgegeven.

Ik vrees intusschen, dat de kwestie van den kolenafvoer, zelfs van de zijde van de verdedigers van het lateraal kanaal te veel op den voorgrond is gebleven. Wel werd van verdere factoren melding gemaakt, voorzeker, maar toch nog altijd meer in den zin van secundaire factoren, welke slechts eene uit anderen hoofde genomen beslissing konden versterken. Nochtans zijn de rollen, naar mijn oordeel, veeleer omgekeerd te verdeelen en is aan het besproken punt op zijn beurt geen ander karakter te geven, dan van aanvulling van zulke factoren, welke het deels in belangrijkheid winnen, deels in belangrijkheid nauwelijks achterstaan.

Ik denk hier op de allervoornaamste plaats aan de beteekenis van het nieuwe kanaal als internationale waterweg. Hierin en niet zoozeer in de verbeterde afvoermogelijkheid der Limburgsche kolen, moet naar mijn overtuiging het zwaartepunt van de geheele Maaskwestie gezocht worden. Eene overtuiging, welke overigens blijkens een door de Rotterdamsche Kamer van Koophandel in Februari des vorigen jaars tot de Regeering gericht adres en blijkens het belangrijke rapport van de Maatschappij voor Nijverheid in zake de Maaskwestie, in Juni 1924 verschenen, hare krachtige verdedigers vindt.

Aanstands richt zich daarbij het oog op het belangrijke Belgische nijverheidscentrum in de Maasvallei boven Luik. Door Van Caenegem wordt bij eene behoorlijke kanaalverbinding het vervoer per water van Luik naar Antwerpen en omgekeerd, geschat op 4,5 millioen ton 's jaars, welke schatting daarnaast nog een bijna even groot spoorvervoer openlaat.¹⁾ Hoewel ik deze cijfers op verantwoording van den schrijver laat, vindt de groote beteekenis van het verkeer van en naar het Luiker gebied toch ook wel bevestiging in de scheepvaart, welke thans reeds via de Z. Willemsvaart de Nederlandsche grens passeert, bedragende over de laatste jaren tusschen de 4 en 5 millioen ton-

¹⁾ Van Caenegem. Het kanalenvraagstuk in Noord-Oost België. Hasselt 1922, blz. 97.

nen scheepsruimte, waarvan omstreeks de helft te stellen op doorgaand vervoer over het Kempensch kanaal.²⁾ Zooals bekend is de scheepvaartgelegenheid over het Kempensch kanaal naar Antwerpen hoogst gebrekkig. Reeds langen tijd werd dan ook van uit het Luiksche industriegebied op eene betere waterverbinding met de zee aangedrongen en met eene waarschijnlijkheid, die aan zekerheid grenst, is te voorspellen, dat na totstandkoming van het lateraal kanaal met aansluiting tot aan de grens, ook het verdere verkeer met Luik zich daarbij zal aanpassen uit overwegingen van eigenbelang. Al mocht daarnaast ook de grootscheepsche kanaalverbinding Luik—Antwerpen nog worden uitgevoerd, hetgeen vanwege de overgrootste kosten alsnog wel zeer twijfelachtig mag worden genoemd, dan zal dit kanaal met zijn 18 sluisen, welke het Belgische Regeeringsontwerp behelst en zijne vermoedelijk niet onbelangrijke vaartrechten, van den waterweg door ons land eene zware concurrentie ondervinden.

Zijn dus voor wat Luik en het Zuidelijker industriegebied betreft, de vooruitzichten gunstig, zoewel voor afvracht als ook — hetgeen een punt is van bijzonder belang — voor opvracht, zeer goed mogelijk is het ook, dat de nieuwe waterweg bij de ontwikkeling van het Kempensche mijngebied een rol gaat spelen.

Daarnaast moet volledigheidshalve op de kans gewonnen worden, dat in de *Duitsche* kanaalplannen ten aanzien van het gebied van Aken nog wel eens eene wending in onze richting komt, waarbij eene veel en veel minder kostbare en eene logischer oplossing verkregen ware, dan bij de meer „nationale” oplossing, welke eene kanaalverbinding van Aken met den Rijn beoogt.

Hoe het zij, de verschillende buitenlandsche kanaalplannen, waaronder het bekende Rijn-Scheldeplan, verkeerden nog in een ongewis ontwikkelingsstadium. Terwijl de latere beteekenis van den nieuwen Limburgschen waterweg ongetwijfeld tot zekere hoogte van hen afhankelijk is, zal het reeds voorhanden zijn van dezen waterweg niet nalaten van zijn kant invloed op die plannen uit te oefenen. Anderdeels zullen onze havens steeds het grootste belang blijven houden bij een goeden verbindingsweg in Zuidelijke richting naar België en N.-Oost Frankrijk en zelfs nog een versterkt belang, wanneer door nieuwe kanaalverbindingen in Oost-Westelijke richting het huidige verkeer ten deele van onze havens zou worden afgeleid. Ook dient te worden in acht genomen, dat de thans aan te leggen waterweg door zijn klein sluisenaantal en de in verhouding lage aanlegkosten steeds op zijne concurrenten een voorsprong zal behouden.

Lang genoeg hebben wij bij de beteekenis van het doorgaande verkeer stilgestaan, om, naar wij hopen, het groote gewicht van dezen factor ten aanzien van de onderwerpelijke kwestie in het licht te stellen.

Thans een ander punt, dat evenmin van ondergeschikten aard te beschouwen is, al mogen de toekomstverwachtingen daarbij tot op zekere hoogte nog hypothetischer zijn. Dit is de ontwikkelingsmogelijkheid, welke Limburg zelf nog biedt. De vooruitzichten op eene „Schwerindustrie” in Zuid-Limburg zijn wellicht voorloopig — ik zou haast zeggen gelukkig — te onzeker, om deze mede in aanmerking te nemen, al moet men zich afvragen den ontwikkelingsgang elders in het meerendeel der gevestigde mijncentra beziende, of Z.-Limburg op den duur wel aan gelijk lot ontkomen zal. Wij willen dit intusschen nemen als eene zaak van later zorg. Anders staat het echter met den bodemrijkdom, welke Zuid- en in geringer mate ook Noord-

²⁾ Van de zijde van den Waterstaat bedroeg de opname aan de sluis zuidelijk van Maastricht over 1923 in totaal 4.395.000 tonnen scheepsruimte, waarvan 2.253.000 tonnen „van en naar België”. Over 1924 bedroegen deze cijfers resp. 4.690.000 en 1.820.000 tonnen.

Limburg naast de kolen oplevert, een bodemrijkdom, die door de aanwezige grondstoffen voor industrieën als de cement-, de mergel, de steen-, de grove keramiekindustrie, uitzichten op eene belangrijke uitbreiding der nijverheid biedt. En eene zoodanige uitbreiding, waarmede vervoer op ruime schaal gemoeid is. Zoo kan, om ons tot dit ééne voorbeeld te bepalen, de jaarproductie van de cementindustrie, welke zich ten Zuiden van Maastricht is gaan vestigen, in eene niet ver verwijderde toekomst veilig op 1 miljoen ton gesteld worden.

Uit het voorgaande moge gebleken zijn, hoe alle deskundigen te samen nog niet afdoende met eene rentabiliteitsberekening der Maaswerken zouden slagen. Hoevele der bestaande verkeerswegen te water en te land hadden overigens onder deze voorwaarde tot stand gekomen kunnen zijn? Toch spreken de cijfers, welke na voorzichtige taxatie kunnen worden aangenomen, reeds alleszins vóór den nieuwen waterweg. Zelfs in ruime mate schijnen zij op te wegen tegen de aanlegkosten, zoowel als tegen het nadeel, dat in den aanvang ongetwijfeld de spoorwegen treffen zal. Van een voortgezet onderzoek, gelijk door de in 1923 in het leven geroepen Verkeerscommissie Patijn e.s. blijkens haar onlangs verschenen rapport gewenscht wordt, zou de uitslag dan ook naar mijn oordeel ten aanzien van het kanaal Maasbracht—Maastricht niet moeilijk te voorspellen zijn. Ook dan niet, zoo de uitspraak in handen wordt gelegd dierzelfde commissie, bij welke samenstelling de Regeering er in het bijzonder voor schijnt te hebben willen waken, dat aan de spoorwegbelangen het volle pond zou worden toebedeeld!

En wanneer eenmaal de vraag naar de wenschelijkheid van voltooiing der Maaswerken in bevestigden zin is opgelost, dan is de volgende vraag omtrent het tempo der uitvoering, ook licht te beantwoorden. Zoo snel mogelijk! Dat wil zeggen, zoo snel als uit technisch oogpunt bereikbaar is. Uitstel ware hier immers zuinigheid, die de wijsheid bedriegt. Zulks èn in verband met den niet geringen invloed, welke na de totstandkoming van den nieuwen waterweg op de buitenlandse kanaalplannen kan uitgaan èn terwille van het rendabel maken der belangrijke bedragen, welke tot heden reeds aan de Maaswerken besteed zijn.

Nog één punt rest mij ter bespreking, hetwelk ik met opzet tot het laatst bewaard heb, maar dat ik toch niet onaangeoerd mag laten. Ik bedoel de ideële zijde, die het onderwerp heeft. Zoo het in zijne algemeenheid waar is, dat verbetering van verkeersmiddelen de banden tusschen de onderscheidene deelen van een land nauwer toehaalt, dan is dit in bijzondere mate zeker hier het geval.

Om dit te begrijpen, is een korte historische terugblik vereischt. Niet steeds heeft de Maas in het Zuiden des lands hetzelfde beeld eener uit verkeersoogpunt totaal onbruikbare rivier vertoond, gelijk wij dit heden ten dage van haar kennen. Sedert de 2e helft der vorige eeuw heeft in deze eene wijziging plaats gegrepen; omstreeks 1850 maakte België een aanvang, een belangrijk deel van het Maaswater af te tappen voor irrigatiedoeleinden in de Campine via het Kempenische kanaal. Toen als gevolg daarvan zich in de opvolgende jaren een zeer lage zomerstand begon te openbaren, kwamen er talrijke klachten.

Van de zijde van den Waterstaat, aan wien door de betrokkenen hare passieve houding tegenover die krachtens internationale tractaten onwettige wateraftappingen verweten werd, werd de invloed dier aftappingen op den waterstand en de schadelijke gevolgen voor de scheepvaart, betwist, althans aanvankelijk van weinig belang geacht. Wie had in deze gelijk? Voorzeker is de Maas nooit eene rivier geweest, welke eene andere, dan eene hoogst gebrekkige scheepvaart mogelijk maakte. Het was steeds eene ongedurige rivier met zeer wisselenden waterstand en speciaal in het hoogere stroomgedeelte binnen ons landgebied

met sterk verval. Nochtans schijnt men in de 1e helft der 19e eeuw zelfs in droge periodes op een minimum waterstand van omstreeks 1 meter te hebben mogen rekenen en bij de bescheiden eischen van dien tijd heeft de Maas als verkeersweg zonder twijfel een rol gespeeld. Men vindt o.m. twee stoombootondernemingen vermeld in Maastricht en een in Venlo, welke met booten van weinig diepgang toen ter tijde een dienst onderhielden tusschen Luik en Venlo. Ook de velelei adressen van de zijde van schippers, neringdoenden en Belgische kolenmijnbezitters wijzen in gelijke richting.

De klachten over de gevolgen der wateraftappingen, welke ongestoord bleven voortgezet, werden steeds dringender. Deze gevolgen betroffen niet slechts den geringeren waterstand der Maas, maar eveneens stremmingen in de scheepvaart op de Z. Willemsvaart. De vermelding van den lagen Maasstand nam echter immer de eerste plaats in. Intusschen trok de aangelegenheid eveneens in het Noorden de belangstelling. Herhaaldelijk kwam zij ter sprake in de vergaderingen der Staten-Generaal en achtereenvolgens kwamen ter zake der Maaskwestie eene commissie uit de Tweede Kamer tot stand, welke in 1856 haar rapport publiceerde en eene enquêtecommissie in 1859, waarna in de Troonrede van 1861 beëindiging van het hangende conflict door overeenkomst tusschen Nederland en België werd aangekondigd.

Ook heerschte niet slechts in Limburg verontwaardiging over den gang van zaken. Heemskerk spreekt als een der leden van voormelde enquêtecommissie in het verslag der commissie over onbegrijpelijke „laxiteit” en groot verzuim van de zijde der Nederlandsche Regeering in de jaren 1851/52; een ander Tweede Kamerlid, Van Nispen tot Sevenaer, verklaarde in 1862 als zijn indruk na kennisname van een groot getal overgelegde officieele stukken, dat de Regeering in vroeger jaren met zeer weinig kracht voor de Nederlandsche belangen was opgetreden en die belangen op de onverantwoordelijkste wijze had veronachtzaamd. Over de uitlatingen der Limburgsche afgevaardigden zal ik maar het zwijgen doen!

Nadat bekrachtiging van het in de Troonrede van 1861 aangekondigde Nederlandsch-Belgische tractaat in 1862 met groote meerderheid door de Tweede Kamer verworpen was, werd het tractaat tegen verwachting in 1863 in bijna ongewijzigden vorm aangenomen en de status quo daarmede wettelijk bekrachtigd. De gang van zaken was in het kort de volgende geweest. Den Hollandschen gedelegeerden was van Belgische zijde tegengeworpen, dat de Belgische Regeering met hare wateraftappingen steeds openlijk was opgetreden, dat van Nederlandsche zijde dienaangaande aanvankelijk geen enkel bezwaar was in den weg gelegd en dat het achteraf te laat was, om nog in den bestaanden toestand wijziging te brengen. De Nederlandsche Regeering zag geen uitweg en voor eene luttele schadevergoeding werden onze rechten, berustend o.m. op het tractaat met België van 5 Nov. 1842, prijsgegeven.

Is het te verwonderen, waar het hier vrijwel uitsluitend Limburgsche belangen gold, dat het verloop in het Zuiden des lands als een onrecht werd gevoeld? Wanneer men de Maaskwestie in dit licht beziet, zal veel van den in later jaren voortdurend tot uiting gekomen drang naar de bevaarbaarmaking der Maas, duidelijk worden. Thans staat voor Limburg deze lang gekoesterde wensch op het punt in vervulling te gaan en het kan niet anders, of zulks zal meer dan welk ander middel ook, voor het versterken der banden tusschen Noord en Zuid bevorderlijk zijn.

Onlangs nog kwam de ideële beteekenis, welke eene nieuwe verkeersverbinding hebben kan, treffend tot uiting bij de Holland—Indiëvlucht. Vaak getroost men zich gemakkelijker nog offers voor een ideëel doel, dan voor materieel gewin. Welk een gelukkige samenloop dan wanneer èn de materieele voordeelen

voorhanden zijn en tevens ter bevordering van hooger belangen eene voortreffelijke gelegenheid geboden wordt.

Wel moge aan de verdere uitvoering van den Limburgschen waterweg moeilijk te twifelen zijn, maar zoo ik er door voorafgaande beschouwing in geslaagd ben, de sympathie voor dit werk en het inzicht omtrent zijn waarlijk *nationaal* karakter in den besten zin, in wijder kring te verbreiden, dan zal mij zulks verheugen.

L. F. H. REGOUT.

Meerssen, 11 Februari 1925.

P. S. Bovengaande beschouwing werd geschreven, alvorens de in dit tijdschrift gepubliceerde briefwisseling tusschen de K. v. K. te Maastricht met de Directie der Nederlandsche Spoorwegen ter mijner kennis kwam. Ten aanzien van eenige daarbij geuite meening heb ik derhalve mijnerzijds in dit artikel geene stelling willen nemen.

L. F. H. R.

DE ROTTERDAMSCH E HAVENKOSTEN.

In de kringen van den handel, zoowel als in die der scheepvaart, valt toenemende belangstelling waar te nemen voor het vraagstuk der kosten, verbonden, zoowel aan het aanloopen der Rotterdamse haven als aan de behandeling van goederen in de haven. Feitelijk kunnen deze beide vraagstukken niet van elkander worden gescheiden, immers bepaalt het peil der havenkosten door de reederij te voldoen en der tarieven door de Gemeentelijke autoriteiten berekend voor het gebruik der outillage voorzoover deze onder Gemeentelijk beheer valt, in hoofdzaak de tarieven, welke door de vertegenwoordigers der reederij t.w. de cargadoors; aan den handel worden berekend.

De pogingen bij herhaling door Kamer van Koophandel e.a. gedaan om het Rotterdamse Gemeentebestuur te doordringen van de noodzakelijkheid om de thans geldende tarieven aanmerkelijk te verlagen en meer in overeenstemming te brengen met die, welke vóór den oorlog toepassing vonden, hebben helaas weinig weerklank gevonden. Te zeer ziet men nog naar de directe bate, welke de te hooge tarieven opleveren en verwaarloost men de perspectieven, die een reductie ongetwijfeld zou openen. De funeste gevolgen der door de huidige bewindvoerders klaarblijkelijk niet sluitend te maken gemeentebegroting doen zich helaas maar al te zeer gelden en zijn oorzaak, dat men de voor een havenstad als Rotterdam, speciaal bij de ovolutie, welke het verkeer met het achterland — levensader voor deze haven — door de ten gevolge van het verdrag van Versailles zoo zeer gewijzigde constellatie doormaakt, even noodlottige als kortzichtige politiek volgt van het „make the largest quantity of hay whilst the sun shines”.

Deze gedragslijn steekt wel zeer schril af bij den steun, welke door het Gemeentebestuur van Antwerpen wordt verleend om vaak op kunstmatige wijze verkeer over de haven van Antwerpen te leiden. Daar getroost men zich gaarne financiële offers om de haven van Antwerpen in staat te stellen bij voortdurende het hoofd te bieden aan de concurrentie der havens Rotterdam en Hamburg.

Dat inderdaad buitenlandsche reederijen — en wij hebben hier meer bepaaldelijk het oog op de lijnboten — in de hooge havenkosten aanleiding zullen vinden oventueele pogingen achterwege te laten, die anders wellicht zouden worden gedaan om de Rotterdamse haven desnoods voor aanvankelijk kleine hoeveelheden goederen aan te loopen, is duidelijk voor een ieder, die met het huidig vrachtenpeil wat beter dan de „rank outsider” bekend is. De handel volgt de vlag en de historie der Rotterdamse haven kan tal van voorbeelden aanwijzen, waar buitenlandsche en nationale reederijen, in den aanvang met gering succes werkend, haar lijnen geleidelijk konden uitbreiden, zóó, dat zij thans een blijvende plaats hebben veroverd en door afladers noode kunnen worden gemist. Der-

gelijke pioniersarbeid, die in de meeste gevallen gepaard gaat met het brengen van aanzienlijke geldelijke opofferingen, kan echter — en dit geldt in het bijzonder voor tijden van voortgezette depressie op de vrachtenmarkt — slechts dan worden verricht, wanneer de kosten, verbonden aan het aanloopen eener haven, voor aanvankelijk uiterst geringe hoeveelheden lading dergelijke pogingen niet bij voorbaat verijdelen.

Reeds hadden wij gelegenheid te wijzen op het voor het havenbedrijf zoo belangrijk karakter van het stukgoedverkeer,¹⁾ dat veel meer dan de massale ladingen in breede kringen van het havenbedrijf arbeid en voorspoed brengt.

Het is juist dit verkeer dat onder de o.i. kortzichtige politiek der gemeentelijke overheid lijdt en niet tot ontwikkeling kan komen. Wij zijn overtuigd, dat de bedrijvigheid in de haven regelmatig zou toenemen bij een verlaging der huidige gemeentelijke tarieven, die hun rechtvaardiging vinden — althans zoo stellen de gemeentelijke autoriteiten, die meer speciaal zijn belast met de behantiging der havenbelangen — in de gedurende en vooral na den oorlog tegen hoogen rentevoet gesloten leeningen, die immers rendabel moeten worden gemaakt. De groote omzet zou het nadeel der lagere tarieven ongetwijfeld opheffen en cargadoors, expeditieus, veemen, kortom hen van wier werkzaamheid de mate van bedrijvigheid in de haven mede afhankelijk is, in staat stellen met grooter kans op succes den strijd voor Rotterdamse haven te voeren.

Het particulier initiatief zag reeds enkele jaren geleden de noodzakelijkheid eener verlaging der lossingskosten e.d. in en bij voortdurende blijft men streven naar verdere reducties. Men is echter vrijwel aan de grens der mogelijkheden gekomen en het is thans aan het Gemeentebestuur om door verlaging der tarieven de particuliere ondernemers in staat te stellen, verder te gaan op den weg der voortgezette reductie.

De klachten, recentelijk door den heer Matthyssen in een onzer dagbladen geuit, zijn eensdeels weinig steekhoudend, terwijl overigens deze heer zijn klachten niet brengt ter plaatse waar een vruchtbaar overleg tusschen de betrokken partijen mogelijk is. Wij denken hier aan de Scheepvaart-Vereeniging, die bij herhaling bemiddelend is opgetreden tusschen cargadoors en ontvangers en meer dan eens den weg tot een beide groepen van belanghebbenden bevredigende oplossing vermocht te banen.

Terzake van enkele klachten, die vaak gehoord worden, n.l. dat maar al te gaarne door de cargadoors met verwaarloozing van de belangen der ladingontvangers, de lading krachtens *connossemensbepalingen* in loods of op den wal wordt gelost in stede van direct overboord of in lichter, zouden wij erop willen wijzen dat als regel gesloten partijen, waarvoor ruimte aanwezig is, door cargadoors „direct over boord” worden gegeven. Sorteering aan dek is natuurlijk niet doenlijk zonder groote vertraging te veroorzaken en ontvangers zijn wel eens al te zeer geneigd, uitsluitend met eigen wenschen rekening houdend, de cargadoors van gebrek aan tegemoetkoming te beschuldigen; trouwens het bovengenoemde artikel van den heer M. ademt wel heel sterk een geest van vooroordeel, waardoor een objectieve waardeering van pro's en contra's heel moeilijk wordt.

Het is bij voorbeeld bij de groote cargadoorsfirma's gebruikelijk, de grootst mogelijke tegemoetkoming tegenover ontvangers te betrachten, bijaldien dezen tijdens of kort na de lossing der voor hen aangebrachte lading geen gelegenheid wordt geboden hun goederen te ontvangen en wij zouden haast geneigd zijn te veronderstellen, dat de heer M. bij het door hem gemaakte geval zelf nalatig is gebleven redelijken spoed te betrachten bij de inontvangstname.

Wij herinneren ons, hoe bijv. enkele jaren geleden met vooraanstaande vertegenwoordigers van den

¹⁾ [In het No. van 28 Jan. jl. — Red.]

graanhandel een regeling werd getroffen, waarbij de cargadoors der Zuid-Afrikaansche stoomvaartlijnen aan analoge bezwaren van de zijde van den graanhandel tegemoet kwamen door het treffen van bijzondere regelingen, waarbij de grondgedachte was het behoud van verkeer voor de Rotterdamsche haven, zelfs al moesten daarvoor zekere offers gebracht worden.

Wij zijn dan ook overtuigd dat een gerechtyvaardigd beroep van de zijde van den handel nimmer tevergeefs op cargadoors zal worden gedaan; integendeel de prestaties van die categorieën uit het havenbedrijf, die in het verleden zoo zeer tot den bloei der haven hebben bijgedragen, bewijzen o.i. voldoende dat men niet het minst in die kringen een open oog heeft voor de havenbelangen, die trouwens geheel parallel loopen met het eigenbelang dier ondernemers zelve.

Het woord is thans aan het Rotterdamsch Gemeentebestuur. Moge het niet te lang talmen met het nemen van het voor de toekomst der haven zoo uitermate gewichtige besluit; wij leven snel en ook hier beteekent elk uitstel verlies van terrein, dat, eenmaal verloren, niet gemakkelijk wordt heroverd. C. V.

Rotterdam, Februari 1925.

HET HERSTEL VAN DEN GOUDEN STAANDAARD IN ZUID-AFRIKA.

Op 1 Juli 1925 zal, naar de Regeering heeft medegedeeld, de gouden standaard in Zuid-Afrika worden hersteld. Van het rapport, uitgebracht door Mr. Vissering en Professor Kemmerer van de Princeton University, hetwelk haar tot leidraad bij het nemen eener beslissing heeft gediend, volgt hieronder een overzicht.

Onder de tegenwoordige omstandigheden, aldus de Commissie, beperkt het probleem zich feitelijk tot de vraag, of Zuid-Afrika zich voorgoed met sterling of met het goud zal verbinden. Egypte heeft het eerste gedaan, Canada doet het laatste.

De Commissie maakt dan allereerst melding van een denkbeeld, dat, hoe wonderlijk ook, blijkbaar van zoodanige zijde naar voren werd gebracht, dat het gewenscht was, er niet stilzwijgend aan voor bij te gaan, doch het in het rapport uitdrukkelijk af te wijzen.

Dit voorstel luidde, dat Zuid-Afrika zich zou verbinden met sterling, onder voorwaarde dat, indien sterling verder dan een bepaald punt in zijn goudwaarde zou deprecieeren, b.v. verder dan 10 pCt. beneden goudpariteit, Zuid-Afrika er op dat punt mede zou breken en dan, hetzij zou wachten tot sterling op dat punt terugkomt, hetzij dan terstond het Zuidafrikaansche geld een deflatie zou doen ondergaan tot de goudpariteit weder zou zijn bereikt. Begrijpelijk, dat de Commissie van dit denkbeeld niets wil weten. Zij ziet er, geen voordeelen in, die ook maar eenigszins zouden opwegen tegen het gevaar van ernstige nadeelen, dat de aanvaarding ervan zou meebrengen.

De Commissie keert dan terug naar haar eigen probleemstelling.

Zij hoopt en verwacht het pond sterling 1 Juli a.s. weder op goudpariteit te zien, waardoor Zuid-Afrika niet meer zou behoeven te kiezen. Op deze onderstelling haar raadgevingen te baseeren acht zij echter niet verantwoord, in dit verband verwijzende naar de groote en onverwachte schommelingen waaraan de dollar-sterlingkoers in de laatste jaren onderhevig is geweest.

Hoe staat het nu met de mogelijkheid van wederinvoering van den gouden standaard? De omstandigheden in Zuid-Afrika zijn hiervoor gunstig. Begin Januari, toen het rapport werd samengesteld, noteerde het Zuidafrikaansche Pond ongeveer 0.86 pCt. boven goudpariteit.

De deflatie is in Zuid-Afrika verder voortgeschreden zelfs dan in het gouden-standaard-land, de Ver-

enigde Staten, en het prijspeil bevindt zich dus waarschijnlijk reeds iets onder dat van den gouden standaard.

De goudpositie van Zuid-Afrika is voorts krachtig. De opening van een succursale der Koninklijke Munt te Pretoria sluit de kans uit, dat het moet wachten totdat goud in Londen kan worden gemunt en naar zijn kusten verscheept.

Het feit, dat 1924 een goed jaar voor de goudmijnen is geweest en dat de vooruitzichten voor den landbouw op dit oogenblik in Zuid-Afrika uitstekend zijn, zijn verder nog twee gunstige omstandigheden voor een gemakkelijken terugkeer tot den gouden standaard.

Al is goud, ongelukkigerwijze, niet in hooge mate standvastig in waarde, hoewel deze sinds het einde van de na den oorlog ingetreden deflatieperiode — in het midden van 1921 — redelijk stabiel is geweest, toch, meent de Commissie, zijn zoogenaamde „managed” papiergeld-standaarden gebleken meer onderhevig aan manipulatie te zijn dan de gouden standaard.

De Commissie is derhalve van oordeel, dat de gouden standaard veel meer kans biedt redelijk stabiel te zijn in de eerstvolgende jaren dan eenige „managed”-papieren standaard, hetgeen ook geldt voor het pond sterling, voor het geval Engeland de thans practisch bereikte pariteit niet zou kunnen handhaven.

De „verstandigste en voorzichtigste” maatregel, dien Zuid-Afrika op dit oogenblik kan nemen, is dus, de weder bereikte goud-pariteit vast te houden.

Als voordeelen, hieraan verbonden, noemt de Commissie:

- Grootere binnen- en buitenlandsche waardevastheid der munteenheid.
- Grootere stabiliteit van den rentevoet en een lager peil van de werkelijke rentekoersen (hieruit verdwijnt een risicopremie voor waardedaling).
- Standvastige wisselkoersen met gouden-standaard landen.
- Grooter vertrouwen van het buitenland in Zuid-Afrika en dus bevordering der kapitaaltoestrooming.
- Grooter vertrouwen van de arbeiders, dat zij krijgen wat hun toekomt.
- Gemakkelijker te hanteeren geldstukken, bovendien hygienischer dan papier.
- Voordeel voor de goudindustrie wegens toeneemende geneigtheid van het buitenland, ook tot den gouden standaard terug te keeren.

Hiertegenover stelt de Commissie als grootste nadeel, dat Zuid-Afrika gevaar loopt te lijden, een meer dan vroeger schommelende wisselkoers met Engeland, waarmede het grootste deel van den buitenlandschen handel wordt gedreven.

De risico's, voortvloeiend uit schommelende wisselkoersen worden echter in de meeste landen grootendeels vermeden door termijndekkingen. Op krachtige ontwikkeling van valutatermijntransacties, in Zuid-Afrika vrijwel onbekend, dringt de Commissie derhalve aan.

Een ander nadeel kan voortvloeien uit het feit, dat Zuid-Afrika, te Londen leenende, geld zal opnemen in een andere dan de eigen valuta. Een kans op koersstijging van het pond sterling bij het afsluiten der leening zal echter een lagere te betalen rente, herstel van den gouden standaard voorts waarschijnlijk een hogere taxatie der Zuidafrikaansche creditwaardigheid in den vreemde met zich brengen. Verder wordt gewezen op de winstkans bij daling van het pond sterling.

Toch wordt terughoudendheid bij het aangaan van nieuwe sterling-leeningen aangeraden.

Het bezwaar, dat Zuid-Afrika onafhankelijk van Engeland den gouden standaard niet zou kunnen handhaven, wordt door de Commissie verworpen.

De toestand is gunstiger dan voor den oorlog. Gouden specie kan thans te Pretoria snel worden aangemunt en de Reservebank kan gevaarlijke credit-

uitbreidingen tegengaan. De goudproductie van Zuid-Afrika staat vrijwel op het niveau van voor den oorlog. Er is, tenslotte, in de V. S. zoo enorm veel goud te koop, dat het gevaar, dat men voor de 12 tot 14 miljoen pond gouden specie van Zuid-Afrika meer zou willen betalen dan dit land zelf bereid is te doen om den gouden standaard te handhaven, vrijwel denkbeeldig wordt geacht.

Rest nog de vraag, welke maatregelen Zuid-Afrika dient te nemen om zijn positie te versterken voor den terugkeer naar en de handhaving van den gouden standaard.

In dit verband maakt de commissie enkele opmerkingen over de 1 Juli 1921 in werking getreden Reservebank.¹⁾

Deze is bijna geheel „bankers bank” gebleven. Om haar taak als hoedster van het ruilmiddel naar behooren te verrichten moet zij echter in de open markt optreden. Ook is dit noodzakelijk, om, wanneer de banken haar niet noodig hebben, genoeg te verdienen tot dekking der onkosten, behoorlijke reserveering en uitkeering van een passend dividend. „Een centrale bank, wier bestaan in het algemeen belang gewenscht is, moet zijn kosten goed kunnen maken. Voor haar eigen bestaan te zorgen is de eerste wet die de hemel haar, evenals aan elk individu, voorschrijft.”

Om nu actiever dan tot dusverre in de open markt te kunnen optreden is het noodig, dat de bank met het oog op de beperkte hoeveelheid beschikbaar eersterrangs kort handelspapier, eenige verruiming harer bevoegdheden verkrijge, nl.:

1°. Het recht, gelden voor maximaal 120 dagen voor te schieten op wissels of promessen met één handtekening, gedekt door ceelen voor stapelgoederen en tot hoogstens 75 pCt. der waarde.

2°. Het recht, gelden aan banken voor te schieten tegen promessen dier banken van hoogstens 15 dagen looptijd en tegen onderpand van behoorlijk geëndosseerd papier, dat de bank wettelijk bevoegd is te herdisconteeren, van papier van de Unie-Regeering of van plaatselijke besturen en van Regeeringspapier met een langeren looptijd dan zes maanden; dit laatste, samen met het onder 3° genoemde papier, tot een maximum bedrag van het gestorte kapitaal der Reservebank.

3°. Het recht, te beleggen in papier van de Regeering der Unie en/of papier van plaatselijke autoriteiten met looptijden langer dan zes maanden, met als maximum, waarin begrepen het onder 2° genoemde overheidspapier van dien looptijd, het bedrag van het gestorte kapitaal der bank.

4°. Het recht, den uitersten looptijd van wissels na discontoeering op 120 dagen te stellen, in plaats van op 90 dagen, gelijk thans. Er is veel eersterrangs handelspapier met 120 dagen looptijd in de Unie.

5°. Het recht, den goudvoorraad, voor zoover deze 75 pCt. der door de wet geëischte 40 pCt. dekking van biljetten en deposito's overtreft, in het buitenland te beleggen. Thans strekt dit recht zich uit tot ¼ van den totalen goudvoorraad.

Voorts stelt de Commissie, met de beide hierboven genoemde oogmerken, voor:

1°. De bank aan te moedigen, gelden in 3-maands schatkistpromessen der Unie te beleggen, tot welke uitgifte de Regeering dan weder zal moeten overgaan.

2°. De actie tot bevordering van het gebruik van handelsaccepten in plaats van credieten in rekening-courant aan te moedigen.

3°. Dat de Regeering er na verloop van tijd toe overga, bij de Reservebank het belangrijkste deel van de geldmiddelen van den Staat te deponeeren, inplaats van bij de gewone banken.

4°. Dat de Reservebank spoedig bijkantoren vestige in de belangrijkste steden van de Unie en een te Londen.

¹⁾ Verg. p. 309 in het no. van 4 April 1923.

Voor een goede werking van den gouden standaard is — hiermede besluit het rapport — vereischt, dat alle belemmeringen van de vrije beweging van gouden munt en muntmateriaal van en naar de Unie en van het versmelten van gouden munt worden opgeheven.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand Januari 1925, vergeleken met de overeenkomstige cijfers van Januari 1924.

De gewone middelen brachten in de afgevoopen maand f 40.854.547,63 op tegen f 35.965.263,73 in Januari 1924 en vertoonen mitsdien een vooruitgang van f 4.889.283,90. Van laatstgemeld bedrag komt evenwel een bedrag van f 4.284.558 op rekening van de rijwielbelasting. De totale opbrengst in de afgevoopen maand overtrof de raming met een bedrag van f 6.026.047,63.

De opbrengst over de eerste maand van dit jaar bedroeg derhalve, indien men de rijwielbelasting buiten beschouwing laat, f 604.725,90 meer dan de opbrengst in de overeenkomstige maand van 1924, terwijl de raming in dat geval met een bedrag van f 2.158.156,30 wordt overschreden.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorig jaar vertoonen de grondbelasting, de personeele belasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de suiker-, de zout-, de bier- en de tabaksaccijns, de zegelrechten, de invoerrechten, de statistiekrechten, de domeinen en de loodsgelden een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting, de wijn, de gedistilleerd- en de geslachtaccijns, de belasting op speelkaarten, de registratierechten en de successierechten.

Zoowel de grondbelasting als de personeele belasting wezen ditmaal een hooger opbrengstcijfer aan. De hoogere ontvangst bedroeg resp. f 721.312,62 en f 440.126,23½. Ook de raming werd overtroffen, onderscheidenlijk met f 750.179,10 en f 390.528,98. Het ruimer vloeien van beide belastingen moet evenwel aan het inhalen van den achterstand in de invordering worden toegeschreven.

De inkomstenbelasting gaf in de eerste maand dezes jaars eene lagere opbrengst (van f 971.030,28½) te zien dan in de overeenkomstige maand van het vorige jaar. De raming daarentegen werd met f 1.104.436,86 overschreden. Bij vergelijking van de ontvangsten uit deze belasting over de maanden Januari van 1924 en 1925 blijkt, dat de bedragen zich als volgt over de verschillende dienstjaren splitsen:

	Januari 1924.	Januari 1925.
1920/21	f 39.474,04	—
1921/22	„ 619.028,13	—
1922/23	„ 2.902.416,05	f 409.535,63
1923/24	„ 5.597.882,25½	„ 1.841.151,63
1924/25	—	„ 5.937.082,93
	f 9.158.800,47½	f 8.187.770,19

Ook hier doet de tijdiger aanzuivering zich gevoelen, hetgeen duidelijk uitkomt, indien men de loopende dienstjaren met elkander vergelijkt.

Voor het voordeelverschil in de opbrengst der dividend- en tantiëmebelasting ad f 215.407,93 kan geen bijzondere reden worden opgegeven, evenmin als voor de lagere inkomst uit de vermogensbelasting (f 21.941,75). Opgemerkt moge nog worden, dat beide middelen bij de raming ten achter bleven, met bedragen onderscheidenlijk van f 413.915,75 en f 353.257,05.

Wat de accijnzen betreft, trekt vooreerst de aandacht de suikeraccijns, waarvan de opbrengst een accres vertoonde van f 1.104.244,96. In het jaar 1924 bleef de opbrengst zoowel bij de opbrengst in 1923 als bij de raming ten achter; blijkbaar is dit echter te wijten aan een speculatief achterwege laten van

het aanvullen der voorraden, hetgeen thans echter langzamerhand wel moet plaats hebben, om de afnemers te kunnen bevredigen. Voor het geringe verschil in de opbrengst van den wijn-accijns (f 6507,08 minder) is geen oorzaak te vermelden. Sterk liep de opbrengst van den gedistilleerdaccijns terug, nl. met f 382.721,69. Men vraagt zich af, waar het met dit middel heen gaat. De zoutaccijns nam met f 72.467,31 toe, hetgeen is toe te schrijven aan den minderen invoer van geraffineerd zout, dat aan invoerrecht is onderworpen, en in verband daarmee aan het meerdere verbruik van binnenlandsch zout (accijnsgoed). Het accres van den bieraccijns (ditmaal f 268.630,45) vloeit voort uit de sterke verhooging van den accijns, die op 12 Mei 1924 in werking trad. De reden voor de mindere opbrengst van den geslachtaccijns (f 47.861,07) is niet bekend. Bij den tabaksaccijns, die van f 1.239.263,80 op f 1.329.845,28 kwam en derhalve f 90.581,48 meer te boeken gaf, is de invloed der accijnsverhoging te bespeuren.

Van de middelen, die meer in direct verband staan met het zakenleven, brachten de zegelrechten door het meerdere vertier ter beurze f 250.609,13 meer, de registratierechten daarentegen f 55.753,31 minder op. De invoerrechten namen met f 92.603,63 toe, waarin de opleving van den handel tot uiting komt; bovendien is de veronderstelling niet gewaagd, dat vóór de inwerkingtreding der nieuwe tariefwet nog belangrijke voorraden worden ingeslagen. De statistiekrechten en de loodsgelden vertoonden een hoogere opbrengst van resp. f 51.074,46 en f 92.406,43. De opleving van den handel en de toeneming van den uitvoer van Nederlandsche producten weerspiegelen zich in de hoogere opbrengst dezer heffingen reeds sedert Februari van het vorig jaar op duidelijke wijze.

Tenslotte moge nog worden gewezen op de altijd grillige successierechten, die ditmaal met niet minder dan f 1.361.965,67 terugliepen, op de domeinen, die f 36.248,62 meer oprachten dan in Januari 1924; op de belasting op gouden en zilveren werken, die tengevolge van den toenemenden handel f 18.241,35 meer inbracht, en op de belasting op speelkaarten, die thans f 2.486,84 terugliep. De smokkelarij in dit artikel zal aan deze vermindering van opbrengst wel niet vreemd zijn.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” bedroegen in de afgelopen maand f 7.526.839,94 (raming rond f 7.783.000,—). De oorlogswinstbelasting wordt in de middenstaten niet meer vermeld, daar de opbrengst al heel gering is, en bovendien naar alle waarschijnlijkheid meer aan ontheffingen zal moeten verleen dan aan aanslagen zal worden ingevorderd.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE HUIDIGE STAND VAN DE SAFEGUARDING OF INDUSTRIES VOORSTELLEN.

Dr. T. E. Gregory te Londen schrijft ons:

Het debat in het Lagerhuis op 16 dezer heeft er eenigszins toe bijgedragen, de geheimzinnigheid, hangende over de wijziging in de gedragslijn der Regeering ten aanzien van de „Safeguarding of Industries” te verminderen. Gedurende de verkiezingen en het debat over de troonrede werd als vaststaand aangenomen, zoowel door de regeeringspartij als door de oppositie, dat deze voorstellen in een wetsontwerp zouden worden belichaamd. Den derden Februari echter werd plotseling van gedragslijn veranderd en een „White Paper”¹⁾ uitgegeven, dat slechts administratieve voorstellen bevatte. De belangrijke punten hieruit zijn de volgende: In de eerste plaats moeten te beschermen industrieën het bestaan van buitengewone concurrentie en abnormalen invoer in het Vereenigd Koninkrijk bewijzen. In de tweede plaats

moeten zij bewijzen, dat het aantal in de industrie te werk gestelden ernstig in ongunstigen zin wordt of waarschijnlijk zal worden beïnvloed. In de derde plaats, dat de buitengewone concurrentie, waarover zij klagen, voortvloeit uit zoodanige omstandigheden in de concurrerende landen, dat de mededinging daardoor unfair wordt. Ten vierde kan behalve uit dalende wisselkoersen, subsidiën of premien, unfair concurrentie voortvloeien uit ongunstiger arbeidsvoorwaarden, zoowel wat het loon als den arbeidsduur of anderszins aangaat. Ten vijfde moet de industrie bewijzen, dat haar bescherming de werkloosheid in andere industrieën, die de goederen, welke zij produceert, gebruiken, niet ongunstig beïnvloedt en moeten, ten zesde, de rechten, welke de Commissies van Onderzoek aanbevelen, worden neergelegd in een wetsontwerp, nadat de Board of Trade en de Treasury het erover eens zijn, dat de aanbevelingen gerechtvaardigd zijn.

Het debat in het Lagerhuis ging nu in hoofdzaak over twee punten, nl. of deze voorstellen het begin beteekenen van een algemeen tarief en in de tweede plaats, of de wijziging in de regeeringsvoornemens ten aanzien van de procedure gewenscht of ongewenscht was. Het eerste is een feitelijke vraag, hoewel het Lagerhuis hierover heftig aan het haarkloven ging. De voorstellen zullen het begin zijn van een algemeen tarief, indien het aantal beschermde artikelen in verhouding tot het totaal aantal ingevoerde goederen groot wordt. Uitsluitend omdat, toegepast op een bepaald artikel, het recht een heffing wordt op goederen uit alle landen van herkomst, leiden de voorstellen niet tot een algemeen tarief.

De wijziging in de procedure van de toekenning van een recht, hoe duister haar verklaring ook moge zijn, werd over het algemeen met instemming begroet door alle partijen in het Huis, omdat zij op zichzelf de kans op effectieve controle over de toe te passen rechten vermeerderd en indien het debat zich uitsluitend tot dit onderwerp beperkt, meen ik, dat de Regeering reden zou hebben gehad, zichzelf geluk te wenschen. Doch, gelijk onvermijdelijk is, strekte het debat zich over breeder terrein dan dit uit en hetgeen als gevolg hiervan werd opgebiecht door sprekers der regeeringspartij, zoowel als de belijdenissen van leden van de Arbeiderspartij, toonde een, van het standpunt der vrijhandelaars, niet bepaald tot tevredenheid stemmenden toestand.

Sir John Simon raakte de kern van de zaak, toen hij aantoonde, welke de gebreken van de huidige voorstellen zijn, vergeleken met de oude Safeguarding of Industries Act. Deze gaf in de eerste plaats wettelijke definities van de voorwaarden, welke vervuld moesten worden, alvorens eenige industrie beschermd kon worden. Daar de huidige voorwaarden door de uitvoerende macht zijn vastgesteld en dus niet wettelijk van aard zijn, bestaat er geen waarborg, dat de Regeering hen niet naar willekeur zal veranderen. In de tweede plaats bevatte de oude wet definities van haar termen. In de huidige „White Paper”-voorstellen zijn de definities der gebruikte termen zoo vaag, dat het ten eenenmale onmogelijk is te voorspellen, welke de resultaten zullen zijn. Ten derde bepaalde de oude wet een vaste tijdgrens voor de op te leggen rechten. De huidige voorstellen houden weliswaar ook een bepaling in, dat de rechten in den tijd zullen worden begrensd, doch bepalen niet, welke deze grens is. En in de laatste plaats kwam de oude wet aan de bezwaren of vermeende bezwaren der industrieën op logische wijze tegemoet. Het te heffen recht was beperkt tot goederen uit het land, waarover geklaagd werd. Onder het huidige schema moeten landen, waartegen geen bezwaren bestaan, lijden met de onrechtvaardigen.

Anderzijds heeft de Regeering naar mijn meening gelijk, wanneer zij zegt, dat de rechten nu wel van toepassing zijn op alle landen, doch dat dit juist

¹⁾ [Zie pag. 124 in het nummer van 11 Febr. l.l. — Red.]

is, met het oog op de werking der meestbegunstigingsclausule. Deze werking zal, naar mijn meening, waarschijnlijk zijn, het aantal te heffen rechten te beperken, omdat natuurlijk het retorsiegevaar vermeerdert, vergeleken bij dat, voortvloeiende uit het heffen van een recht krachtens de oude wet.

De formulering van het „White Paper” toont vrij duidelijk aan, dat de bedoeling van de Regeering was, een scheuring teweeg te brengen in de arbeiderspartij, door in de definitie van „unfaire” concurrentie een zeer vage paragraaf, over de arbeidsvoorwaarden handelende, op te nemen. Toegegeven moet worden, dat verschillende sprekers dezer partij zich maar al te zeer geneigd toonden, in de voor hen door de Regeering opgezette val te loopen. Zij wenschten niet direct het door de Regeering voorgestelde plan zelf, doch schenen aan te sturen op de wenschelijkheid van een volledig invoerverbod voor goederen uit landen, waarin de arbeidsvoorwaarden blijven beneden de norm, gesteld door onder de aegis van den Volkenbond gesloten internationale arbeids-conventies. Evenals de Regeering niet van oordeel schijnt te zijn, dat „safeguarding” protectie is, schijnt de arbeiderspartij onder den indruk te verkeren, dat het buiten het land houden van onder ongunstige omstandigheden geproduceerde goederen ook geen protectie is. Op deze wijze loopt het land gevaar geheel verward te raken in deze vage onderscheidingen tusschen protectie, die „werkelijk” protectie en „Safeguarding of Industries”, die in werkelijkheid geen protectie is.

Er was eenig verzet in het Huis tegen deze poging, al te zeer den nadruk te leggen op de arbeidsvoorwaarden en het internationale concurrentie-element. De heer Atkinson in het bijzonder, een gematigd conservatief vrijhandelaar, deed een zeer verstandig protest hooren, tegen de wettelijke erkenning van het beginsel, „dat de standaard van faire concurrentie voor de geheele wereld zal worden opgesteld op grond en afhankelijk zal zijn van het aantal werken of de loonen, die de vakverenigingen hier te lande toestaan. Dit is naar mijn meening geen onfaire concurrentie; naar mijn meening is dit, indien werkelijk toegepast, in staat tot een veel algemeener vorm van protectie te leiden. dan door hen, die de Unionistische partij bij de laatste verkiezingen steunden, werd beoogd.” De arbeiderspartij heeft, schijnt het mij toe, een zeer groote vergissing begaan door zich op eenigerlei wijze aan te sluiten bij de opvatting, dat ongunstige arbeidsvoorwaarden op zichzelf ingrijpen in den invoer rechtvaardigen, omdat zij natuurlijk hiermede in de kaart speelt van die ondernemers, welke betoogen, dat korter arbeidsuren en hooger loonen oneconomische maatregelen zijn. Het zou veel beter voor de arbeiderspartij geweest zijn, krachtiger vast te houden aan datgene wat beschouwd moet worden als de algemeene opvatting der moderne economie over deze zaken te zijn, n.l. dat hoogere loonen en kortere uren op den duur in toenemende opbrengst per hoofd hun rechtvaardiging vinden. Doch het is waarschijnlijk te veel verwacht, dat een partij, die zoo volledig wordt beheerscht door een klasse-gezichtspunt, de gelegenheid niet zou aangrijpen om den nadruk te leggen op het heilig recht van ieder persoon, altijd te blijven genieten, wat hij op dit oogenblik geniet.

De Regeering deed iets als een poging om te verduidelijken, wat zij met buitengewone concurrentie of abnormalen invoer bedoelde. De President van den Board of Trade verklaarde, dat onder gewone omstandigheden de vergelijkingsstandaard de verhouding van in het binnenland gebleven invoer tot de productie zou zijn. „Naar mijn meening is dit een faire maatstaf. Zij toont nauwkeurig aan, of de omvang van den invoer groter is in verhouding tot de totale productie van de industrie dan zulks op normale basis voor den oorlog het geval was”. Hij wees er

echter op, dat dit niet van toepassing is op nieuwe, sinds den oorlog ontstane industrieën, doch in ieder geval weet men nu tenminste iets omtrent den maatstaf, welken de Regeering zich voorstelt aan te leggen. Natuurlijk is men hiermede nog niet veel verder, want wat is nu tenslotte de normale basis van voor den oorlog? Het is duidelijk, dat een zekere industrie onder dezelfde nadeelen voor den oorlog heeft kunnen lijden als zij thans doet en het voor haar dus mogelijk is te betoogen, dat de vooroorlogische basis om deze reden geen faire maatstaf is.

In een ander opzicht leverde het debat een bevredigend resultaat op. Er bestonden vele klachten over de oude Safeguarding of Industries Act ten opzichte van de wijze, waarop de commissies rechtspraken, in zooverre het het toelaten van tegen de aanvragen om protectie zijnde personen als getuigen betreft. Regeeringssprekers deden nu zelf aan de hand, dat aan de advocaten der industrieën met tegengestelde belangen een ondervragingsrecht van den aanvrager zal worden gegeven en dat deze opponerende industrieën zich door hun raadsman kunnen doen vertegenwoordigen. Een der regeeringssprekers, die in de plaats trad van den President van den Board of Trade, ging zelfs zoover te verklaren, „dat het geheele denkbeeld der Regeering bij het indienen van dit plan is, dat zij bereid is, alle betrokken partijen te hooren”. Indien dit werkelijk zoo is, zal het er, waar andere sprekers op wezen, op uitloopen, dat de Commissies hun werk nooit ten einde zullen brengen, omdat het natuurlijk mogelijk is bij ieder voorstel een eindeloos aantal verschillende inzichten naar voren te brengen, waaronder die van het groote publiek.

De beste redevoering van den avond was wel die van Phillip Snowden, welke duidelijk aantoonde, dat de motieven van den eersten Minister, om de in de troonrede aangekondigde procedure te wijzigen, niets uit te staan hebben met een superieure techniek van de huidige procedure boven die van de aanvankelijk beoogde wet. Als altijd toonde hij zich van ganscher harte een aanhanger van 100 pCt. vrijhandel. Hij voegde niets aan de ingediende voorstellen toe, omdat hij met het plan natuurlijk niets uitstaande wilde hebben, doch zijn openhartige en onomwonden verklaring over de bezwaren van ieder soort tarief vormde, naar het mij schijnt, de redevoering van den avond. Zij was een verfrissende tegenstelling tot de redevoeringen van die arbeidersafgevaardigden, welke schijnen aan te nemen, dat door zich ervan te onthouden iets verwerpelijks te doen, men zich in een moreel inferieure positie brengt en dat het veel beter is iets positiefs te doen, hoe verkeerd deze daad ook moge zijn. De heer Haden Guest, die altijd eenigszins imperialistisch is geweest, gaf aan deze geestesgesteldheid duidelijk uitdrukking, toen hij zeide, dat de „safeguarding of industries” op het oogenblik noodig en nuttig kan zijn. In ieder geval is het een positieve stap. Indien het eenige alternatief is in het geheel niets te doen, dan zal ik, wat mij betreft, „safeguarding of industries” ondersteunen en mij aldus stellen tegenover een zuiver negatieve politiek”. Moeten wij er dan een man van af houden zelfmoord te plegen op dezen grond, dat, indien hij zichzelf de keel niet afsnijdt, hij niet dan een negatieve politiek van in leven blijven voert?

Bij mijn bespreking van het resultaat der algemeene verkiezingen van 1923 opperde ik in deze kolommen de mogelijkheid, dat de tariefkwestie geenszins zoo dood was als vele politici aannamen. Ik ben nog van deze meening, ondanks het feit, dat ik de eerlijkheid van den Eersten Minister niet in twijfel trek, evenmin als zijn zorgvuldig streven, te blijven binnen de grenzen van zijn verkiezingsbeloften. Hij is het slachtoffer van zijn eigen meerderheid en ofschoon ik meen, dat het zeer wel mogelijk is te betoogen, dat deze voorstellen in werkelijkheid niet

tot een aanzienlijke uitbreiding der invoerrechten zullen leiden, omdat zij zoo zijn opgesteld, dat zij een redelijk excuus bieden, om in bijzondere gevallen niets te doen, toch zijn zij anderzijds zoo geredigeerd, dat zij een redelijk excuus bevatten, in bijzondere gevallen wel iets te doen. Zij houden echter den strijd lust in de Conservatieve Partij levendig en zijn in staat, in handen eener oproerige meerderheid, het land veel verder in de verkeerde richting te sturen dan Baldwin misschien wel aangenaam zou vinden. Ik geloof, dat wij ons in de eerste stadia van een nieuwen strijd bevinden en het is moeilijk in te zien, wie op den langen duur de overwinning zal behalen. In ieder geval is het geen tijd voor vrijhandelaren om niet zeer op hun hoede te zijn. T. E. GREGORY.

DE DUITSCHE BEGROOTING VOOR 1925.

Dr. Carl Krämer te Hamburg schrijft ons:

Het budget voor het begrotingsjaar 1 April 1925—31 Maart 1926 is het tweede, dat weder in Rijksmark is opgesteld. Het onderscheidt zich van dat van 1924 principieel hierdoor, dat voor de eerste maal de uitgaven tot nakoming van het Vredesverdrag op een speciale begrooting zijn samengebracht, zoodat het budget uit twee deelen, dat voor de algemeene Rijksadministratie en dat voor de oorlogslasten, bestaat. De volgende tabel geeft zoowel de cijfers, waarmede de begrooting is afgesloten, als de voornaamste inkomsten- en uitgavenposten aan:

	In 1000 RM.	pCt.	pCt.
Ontvangsten.			
1. Bezit- en verkeersbelastingen ..	4.140.000		
2. Invoerrechten en accijnzen	1.099.700		
3. Diverse ontvangsten niet uit belastingen	140.369		
4. Leeningen	277.457		
5. Ontvangsten tot nakoming der Londensche Overeenkomst....	1.095.417		
Totaal	6.752.943		
Uitgaven.			
A. Ten behoeve van de Rijksadministratie:			
1. Hooge Colleges van staat.....	6.657	0,2	
2. Buitenlandsche Zaken	42.483	1,1	
3. Burgerlijke dienst	547.340	14,3	
4. Pensioenen	1.406.470	37,0	
5. Rechtswezen	8.381	0,2	
6. Leger en Vloot	561.787	14,8	
7. Verkeerswezen	184.631	4,9	
8. Staatsschuld	295.934	7,8	
9. Financiële administratie	418.982	11,0	
10. Verschillende binnenlandsche uitgaven als gevolg van den oorlog en de Ruhrbezetting..	205.251	5,4	
11. Diverse uitgaven der algemeene Rijksadministratie	122.000	3,3	
Totaal	3.799.916	100,0	56,3
B. Af te dragen aan landen en gemeenten	1.857.610		27,5
C. Uitgaven tot nakoming der Londensche Overeenkomst....	1.095.417		16,2
In totaal	6.752.943		100

I. *Ontvangsten.* Reeds bij beschouwing van de eerste beide ontvangstposten wordt duidelijk, hoever men in Duitschland nog van een werkelijke consolidering der staatsfinanciën verwijderd is. Aangezien nl. een algeheele herziening van het belastingstelsel op stapel staat en niemand voorspellen kan, welke opbrengst na deze hervorming de belastingen zullen afwerpen, heeft men zich ertoe beperkt in de begrooting de voor het begrotingsjaar 1924 geraamde belastingopbrengsten op te voeren. Onder de bezit- en verkeersbelastingen zijn van beslissende betekenis de inkomstenbelasting met 1.344 miljoen M. en de omzetbelasting met 1.440 miljoen M. In de tweede plaats komen dan de vermogensbelasting (376 miljoen M.), de „Körperschafts“-belasting (144 miljoen M.) en de zegelrechten (kapitaalverkeersbelastingen

en wisselrecht) met tezamen 263 miljoen M. en de belasting op het personen- en goederenverkeer (230 miljoen M.). Tegenover deze bezit- en verkeersbelastingen met in totaal 4.140 miljoen M. opbrengst, staan de invoerrechten (160 miljoen M.) en de accijnzen. Bij deze laatste gaat het hoofdzakelijk om den tabaksaccijns (360 mill. M.), den suikeraccijns (231 mill. M.), den bieraccijns (126 mill. M.), den wijnaccijns (48 mill. M.) en de ontvangsten uit het brandewijn-monopolie (140 mill. M.). Van de totaalontvangsten uit invoerrechten en accijnzen (1.099,7 mill. M.) zijn 1.017 miljoen M., nl. de ontvangsten uit invoerrechten, tabaks-, suiker-, bieraccijns en uit het brandewijn-monopolie aan de herstelschuldeischers verpand, d.w.z., dat deze laatsten hun vorderingen uit deze bronnen van inkomsten kunnen voldoen, indien de herstelbetalingen niet op tijd, of niet in volen omvang plaatsvinden. Is dit echter niet het geval dan staan zij het Rijk volledig ter beschikking. Onder de rubriek „andere ontvangsten, niet uit belastingen“ zijn in hoofdzaak retributies, boeten, huren, opbrengsten van verkooping en de netto-opbrengsten van de weinige kleine Rijksbedrijven (Rijksdrukkerij) samengevat. Ter bestrijding van eenmaal plaatsvindende, buitengewone uitgaven is de Minister van Financiën gemachtigd credieten ter hoogte van rond 277,5 miljoen M. op te nemen.

„Uit deze korte beschouwing der ontvangsten blijkt duidelijk, dat het Rijk ter bestrijding van zijn administratieve uitgaven vrijwel geheel (voor 92% pCt.) op belastingontvangsten aangewezen is. In het bijzonder ontbreken bijna geheel de ontvangsten uit staatsbedrijven. Dit vindt zijn grond daarin, dat in de eerste plaats de domeinen, bosschen, salinen en mijnen aan de Deutsche landen behooren en overigens in het feit, dat die bedrijven, welke het Rijk in naam toebehooren, als de Rijkspost en de Reichsbahn, voorloopig nog geen overschotten afwerpen.

II. *De Uitgaven.* Bij de raming der uitgaven kon men veel meer met bekende grootheden (ambtenaars-salarissen, zakelijke uitgaven, pensioenen etc.) rekening houden. Een korte bespreking der in bovenstaande tabel opgesomde groepen moge hieronder volgen.

De uitgaven voor de „Hooge Colleges van Staat“ bestaan uit die voor den Rijkspresident (361.950 M.), den Rijksdag (5.676.000 M.), de Ministers en den Rijkskanselier (534.000 M.). Deze bedragen zijn van betrekkelijk geringe betekenis.

Bij de volgende groep (Buitenlandsche Zaken met 42,5 mill. M.) spelen naast de uitgaven van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken en naast den anderen diplomatieken dienst in het bijzonder de uitgaven voor gezantschappen, vertegenwoordigingen van het Rijk en de consulaten een rol, met een bedrag van 17,7 miljoen M.

Bij de onder „Burgerlijke Dienst“ samengevatte uitgaven moet worden bedacht, dat het Rijk slechts is belast met een deel van de inwendige administratie nl. de sociaal-politieke maatregelen; de kosten van politie en onderwijs moeten door de landen worden betaald. De totale uitgaven ter hoogte van 547,34 miljoen M. bestaan uit de administratiekosten van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en dat van Arbeid en de volgende, hoofdzakelijk sociale doeleinden dienende, uitgaven (in 1000 RM.).

1. Toeslag van het Rijk op de kosten der sociale verzekering	143.935
2. Toeslag van het Rijk op de kosten der werkloosheidsverzekering	110.030
3. Bijdrage van het Rijk in de politiekosten van de landen	100.000
4. Steun aan oude krijgslieden, ambtenaren enz.	22.800
5. Rentebetaling aan behoeftige houders van door inschrijving bij de emissie verkregen oorlogssleuning	40.000
6. Steun aan woning- en huisvestingswezen	16.005
7. Steun voor andere sociale doeleinden	37.414
Totaal	470.184

Over een dergelijk terrein strekken zich de uitgaven van de volgende rubriek „Pensioenen” ter hoogte van 1.406,5 mill. M. uit. Men maakt onderscheid tusschen de uitgaven voor burgerlijke ambtenaren (ouderdomspensioenen enz.) en die voor militairen, resp. ter hoogte van 83,30 mill. M. en 1.323,17 mill. M. De laatste zijn daarom zooveel belangrijker dan de eerste, aangezien het Rijk verplicht is, voor de oudmilitairen en hun nagelaten betrekkingen te zorgen.

Bij vorenstaanden, verreweg belangrijkste uitgavenpost der Rijksadministratie blijven de uitgaven voor het rechtswezen (8,38 mill. M.) geheel ten achter. Nagenoeg de totale kosten van het rechtswezen moeten door de landen worden betaald.

Van de totaaluitgaven der in het Verkeersministerie samengebrachte takken van administratie (184,63 mill. M.) is het grootste deel, nl. 138,31 mill. M. voor het aanleggen en in standhouden van de waterwegen en kanalen bestemd; de algemeene stratenaanleg is aan de landen en gemeenten overgelaten.

De uitgaven voor het leger (416,5 mill. M.) en de vloot (145,28 mill. M.) moeten ten volle door het Rijk worden bestreden. Bij het leger bedragen de uitgaven voor bezoldigingen enz. 118,33 mill. M.; voor de soldaten alleen (in totaal 98.593 man) is rond 100 mill. M. aan soldij noodig. De overige uitgaven (298,18 mill. M.) betreffen o.a. de overige legerbehoefte (wapens, munitie), alsmede de verpleging, kleeding, uitrusting en het onderbrengen der troepen.

Hetzelfde geldt voor de marine; de totaaluitgaven bestaan uit 31,41 mill. M. voor personeele uitgaven (waarvan 19,20 millioen voor de 14.920 matrozen der marine) en uitgaven voor scheepsbouw enz.

Het totaal bedrag, noodig voor den dienst der schulden (295,934 mill. M.) valt in drie groepen uiteen: 1o. administratiekosten (12,89 mill. M.), 2o. intrest (52,91 mill. M.) en 3o. delging der Staatsschuld en wel delging van de schuld van het Rijk bij de Rijksbank (9,034 mill. M.); intrekking van 60 mill. M. in omloop zijnde Rentebankscheine, terugkoop van schatkistbiljetten (2 x 10 mill. M.) en ten slotte aflossing van de vervallende tranches van schatkistpapier „E”, met inbegrip van rente 142,718 mill. M.

De administratie der Rijksfinanciën is daarom interessant, omdat zij in de geheele administratie verreweg het grootste bedrag aan salarissen eischt. Van de in totaal 123.819 rijksambtenaren zijn er 91.942 werkzaam bij de administratie der financiën. Dienovereenkomstig zijn van de 418,98 mill. M. aan totaal uitgaven 309,74 mill. M. noodig voor salarissen. Bij de personeele uitgaven komen nog de uitgaven voor materiaal (met inbegrip van nieuwbouw) ten bedrage van 82,46 mill. M. Bovendien zijn tot dezen tak van administratie te rekenen: 1. schadeloosstelling van vreemde besturen, vervaardiging van zegel- en belastingmerken (ten bedrage van 18,3 mill. M.); 2. uitgaven voor het bank- en muntwezen (8,47 mill. M.).

Bij de volgende groep gaat het hoofdzakelijk om drie rubrieken: 1. steun aan de uit het bezette gebied verdreven ambtenaren (38,04 mill. M.); 2. steunmaatregelen als gevolg van den inval in het Ruhr- en Rijngebied (85 mill. M.); 3. diverse uitgaven (ontwapping enz.) ter hoogte van 82,22 mill. M.

Daarbij komen als laatste posten van de algemeene Rijksadministratie 100 mill. M. wegens voorgenomen verhoogingen der ambtenaarssalarissen en 22 mill. ter voldoening van de portokosten etc. der geheele administratie aan de Rijkspost.

Als niet tot de kosten van de Rijksadministratie behoorend blijven nog twee posten te behandelen; de eerste wordt gevormd door de belastingoverdrachten van het Rijk aan de landen en gemeenten ter hoogte van 1.357,6 mill. M. Het Rijk is verplicht een bepaald percentage van de opbrengst van enkele belastingen den landen ter beschikking te stellen en deze moeten het dan met hun gemeenten verder over de verdeling van de Rijksoverdrachten eens worden. Op

het oogenblik bedraagt het te betalen percentage bij de inkomsten- en „Körperschafts”-belasting 90 pCt., bij de omzetbelasting 20 pCt. Deze soort van vereffening zal eveneens eerlang aan een hervorming onderworpen worden.

Inkomsten en uitgaven ter nakoming van de Londensche overeenkomst heffen elkander geheel op. Op de begroting zijn de ontvangsten en uitgaven van het eerste en tweede hersteljaar (loopende van 1 September tot 30 Augustus) opgevoerd en wel slechts voor zoover de betalingstermijnen in het begrotingsjaar 1925/26 vallen. Vijf twaalfden van de betalingen uit de opbrengst van de buitenlandsche leening zullen vervallen (333 $\frac{1}{3}$ mill. M.). Voorts 397,5 mill. M. van de obligatiën der Deutsche Reichsbahngesellschaft en van de industrie-obligatiën 72,9 mill. M., tegenover welke uitgavenposten ontvangsten van gelijke hoogte staan. Ten slotte zijn 145,83 mill. M. uit de verkeersbelasting, zoowel als uit de algemeene begroting te betalen; het Rijk verkrijgt de daarmede overeenkomende ontvangsten door verkoop van tweemaal 145,83 mill. M. preferente aandelen der Deutsche Reichsbahngesellschaft. In totaal bedragen de ontvangsten en uitgaven tot nakoming van de Londensche overeenkomst ieder 1.095,42 mill. M.

DR. CARL KRÄMER.

AANTEKENINGEN.

Duitsche handelspolitieke voornemens. — Rijkskanselier Dr. Luther heeft onlangs aan den Berlijnschen correspondent van de „N. R. C.” verklaard,¹⁾ dat men in Nederland niet bevreesd behoefde te zijn, dat het kabinet-Luther het initiatief zou nemen tot hooge beschermende rechten, in het bijzonder op graan en andere landbouwproducten. Hij voegde aan deze verklaring echter toe, dat wij thans leven in een tijd van gematigde beschermende rechten en dat Duitschland zich daarnaar moet richten en dit zeker ook zal doen.

Veel houvast heeft men bij de rekbare beteekenis van „gematigd” aan deze verklaring niet. Het is daarom wel van belang iets naders te vernemen omtrent de handelspolitieke voornemens der Duitse regeering.

Volgens de „Erkf. Ztg.” moet men tweeërlei onderscheiden, nl. de voorbereiding van de zg. kleine tarief-novelle en die van de herziening van het autonome tarief.

Voor deze laatste, die de grondslag moet vormen voor latere handelsverdragen van langen duur, is tot dusverre in het Reichswirtschaftsministerium nog slechts een nieuw schema voorbereid, dat het oude, thans van kracht zijnde schema, door talrijke specialiseeringen en nieuwe indeelingen uit wil breiden. De Tarief-commissie uit den Reichswirtschaftsrat is in Januari begonnen met het hooren van belanghebbenden, om te komen tot een voorstel omtrent de te heffen rechten. Op grond hiervan zal de Regeering dan een wetsontwerp samenstellen, dat zij aan het oordeel van Reichsrat en Rijksdag zal onderwerpen. Een besluit van laatstgenoemd lichaam is derhalve, meent het blad, zeker voor 1926 niet te verwachten.

Daarnaast staat de kwestie van de kleine tariefs-herziening. De Regeering heeft deze het vorig jaar ter hand genomen, ten deele in verband met de voorgenomen opheffing van invoerverboden, waarmede een gelijktijdige verhooging van een aantal heffingen gepaard zou gaan, welke door Regeering en belanghebbenden als compensatie noodzakelijk werd geacht, ten deele met het oog op de toen voor de deur staande onderhandelingen over handelsverdragen met een aantal staten, voor welke onderhandelingen de Regeering beter toegerust wenscht te zijn dan alleen met het bestaande tarief van 1902. Het gaat hier dus om wijziging van een aantal posten in het bestaande tarief.

¹⁾ Avbl. van 4 Febr. 1925.

De voorbereiding van het desbetreffend wetsontwerp kwam reeds geruimen tijd geleden gereed. De indiening is echter door parlementsonthouding en regeeringscrisis vertraagd, doch mag naar het schijnt thans spoedig verwacht worden. Het ontwerp heeft inmiddels in de laatste maanden reeds vaak als grondslag bij de handelspolitieke onderhandelingen gediend.

De huidige structuur der Berlijnsche geldmarkt. — Over dit onderwerp bevat de „Wirtschaftsdienst” een beschouwing, waarin er op gewezen wordt, dat de sinds midden October 1924 waar te nemen ontspanning zich in het bijzonder in de maand Januari heeft doorgezet, zoodat men — althans voor Duitse begrippen — van geldruimte spreken kan. Daggeld daalde tot 8 à 10 pCt. tegen rond 14 pCt. midden October. Maandgeld tot 10 à 12 pCt. tegen 17 pCt. Onder druk van het aanhoudende sterke aanbod van daggeld hebben de Berlijnsche Stempelvereeniging en daarna de meeste bankiersvereenigingen in de provincie in het midden der maand de creditrente voor daggeld van 6 op 5 pCt., voor maandgeld van 9 op 8 pCt. verlaagd. Anderzijds werd de creditprovisie van $\frac{3}{8}$ tot $\frac{1}{4}$ pCt. per maand, de debetrente derhalve van $16\frac{1}{2}$ tot 15 pCt. verlaagd. De Seehandlung geeft voorschotten op onderpand tegen $11\frac{1}{2}$ in plaats van 13 pCt., rekening-courant-credieten tegen 14 in plaats van 15 pCt. en vergoedt op gelden voor 1 maand vast 8 in plaats van 9 pCt., voor daggelden van banken 4 in plaats van 5 pCt.

De geldruimte oefent haar invloed uit op de koersen der vaste rente-dragende waarden. De hypotheekbanken geven 8 pCt. pandbrieven à 94 pCt. af tegen begin Januari 9 pCt. stukken à $92\frac{1}{2}$ pCt. De hypotheekrente staat hier $\frac{3}{4}$ à $1\frac{1}{2}$ pCt. boven. Een zeer levendige vraag naar goudpandbrieven valt in den laatsten tijd waar te nemen.

De geldstroom ontspringt ten deele uit een beginnende kapitaalvorming en terugkeerend gevlucht kapitaal, doch voornamelijk uit twee bronnen, nl. gelden van openbare en semi-openbare lichamen, vroeger veelal geldopnemers, en uit buitenlandsche credieten. De banken treden daartegenover als dragers der geldmarkt terug.

Een groot deel der buitenlandsche credieten vindt zijn oorsprong in het verschil in door opnemers, meestal de banken, hiervoor te betalen rente en die, welke bij uitleening der daarvoor bij de Reichsbank verkregen markten te maken is. Beschouwing van de „Diverse Activa” der Reichsbank sinds midden October leidt tot een schatting der sindsdien op deze wijze omgezette deviezen op 300 miljoen RM. Dat in deze credieten en door hun korten looptijd en door de mogelijkheid van ongewettigde consumtieuitzetting in Duitschland een gevaar schuilt behoeft niet nader te worden aangeduid. Ook de tegoeden der openbare lichamen kunnen moeilijk als blijvend worden aangemerkt. Op de geldmarkt heerschen derhalve nog geen gezonde en normale toestanden. De daardoor bestaande onzekerheid maakt haar, gelijk gebleken is, zeer gevoelig voor bijzondere gebeurtenissen.

De afwikkeling van den Januari-ultimo bracht reeds grootere moeilijkheden met zich dan de vorige maanden het geval was. De rentevoet voor daggeld trok van 8—10 tot 12—13 pCt. aan, een spanning, die de eerste dagen van Februari nog voortduurde. Men schijnt te veel op de geldruimte vertrouwd te hebben, terwijl voorts staatsgeld en voor salarisbetalingen aan de markt werden onttrokken.

Met dezen onzekeren toestand houdt verband, dat slechts de korte creditbehoefte bevredigd kunnen worden. Prima handelswissels worden ter beurze reeds tot 8 à 9 pCt., dus beneden bankdisconto, verhandeld en zijn sterk gevraagd. De banken disconteeren wissels reeds tot 12 pCt. en daar beneden. Het creditcontingent van vele firma's bij de Reichsbank is niet volledig opgenomen.

Het gebrek aan gelden, welke voor langen tijd beschikbaar gesteld worden, maakt het daarentegen vrijwel onmogelijk, aan de dringende vraag naar bedrijfscredieten te voldoen. In rekening-courant moet voor voorschotten dan ook nog 15 pCt. betaald worden. Spaargelden in voldoende mate ontbreken. In deze lacune zou althans ten deele kunnen worden voorzien door uitbreiding der door de banken verleende acceptcredieten. Hieraan staat echter in de eerste plaats in den weg, dat de herdisconteerbaarheid bij de Reichsbank niet onder alle omstandigheden verzekerd is, daar deze principieel nog aan de rantsoenering vasthoudt. Intusschen is ook het beschikbaar acceptmateriaal nog beperkt, daar de leidende firma's ten deele hun behoeften aan bedrijfsmiddelen met goedkope buitenlandsche credieten gedekt hebben. Daarbij komt, dat bankaccept thans nog duurder is dan Reichsbankgeld. Bovendien zijn de banken met het oog op de zeer onzekere toestanden zeer terughoudend, voor 3 maanden verplichtingen op zich te nemen.

BOEKAANKONDIGING.

Tarief van Invoerrechten, Wet van 20 December 1924, Staatsblad No. 568, met vermelding van de daarop betrekking hebbende Koninklijke Besluiten enz., bewerkt door J. H. A. M. van Bosveld Heinsius, oud-ontvanger der inv. en acc. te Arnhem. (1ste deel). Deventer, E. E. Kluwer, 1925.

Onder de thans nog vigeerende wetgeving van 1862 was er slechts één „bewerkte”, d.i. uit de Beslissingen enz. toegelichte, uitgave der *Tariefwet*. Die uitgave was bewerkt door den heer Heinsius en de natuurlijke vraagbaak geworden van handel en ambenaar. Dat boek raadpleegde men zelden tevergeefs. Waar een zóó geoefende hand zich zette tot den nieuw-bouw van eenzelfde werk over de *Tariefwet 1924*, is een deugdelijk werk ontstaan, een veilig te raadplegen gids voor zoekenden in dezen modernsten aller doolhoven, want de heer Heinsius werkt met buitengewone accuratesse.

De behandeling in de nieuwe uitgave moest afwijken van de oude. Want wat is het geval? Het aanstonds in te voeren tarief geeft vaak posten van zóó ingewikkelde structuur, dat een verwijzing in een klapper naar den betrekkelijken tariefpost zonder meer, alleen aangeeft waar men zoeken moet, of en hoe een artikel belast is. Een dergelijke bewerking zou weinig baat brengen; het naslaan van de belastbaarheid van een bepaald artikel zou een al te tijdrovend werk blijven.

Dat hebben ook reeds de ontwerpers der wet gevoeld. Krachtens art. 1, 2de lid der wet, werd niet alleen opgenomen een tarief, waarin bedrag en maatstaf van het te heffen invoerrecht worden aangewezen, doch bovendien werd krachtens art. 1, 3de lid aan het tarief toegevoegd een alphabetische lijst van de daarin genoemde goederensoorten, die, naar behoefte, door de Kroon kan worden herzien.

Dit was noodig, omdat de eigenlijke tabel (art. 1, 2de lid) slechts alphabetisch is op de *begin*letter van den post, die misschien in zijn vervolg een *défilé* geeft van allerlei namen, van allerlei artikelen, die niet op eenvoudige wijze systematisch zijn op te sporen.

In die gevallen moet de alphabetische lijst (art. 1, 3de lid) uitkomst brengen. Zij doet dit slechts *gedeeltelijk*, daar zij niet *alle* in het tarief „genoemde” artikelen opsomt, en die ook niet opsommen *kan*, omdat in de tabel (het tarief) onder meerdere posten de opsomming eindigt met: „en andere”, „en dergelijke”, „en overige” en ook zij alleen *verwijst* naar een bepaald post, dus ook zij alleen aanduidt, dat men daar nadere bijzonderheden over het artikel in kwestie kan vinden. Hoe en of een artikel belast is leert

ook de alphabetische lijst niet. En raadpleging der posten zelf zal niet ieder gemakkelijk vallen en steeds veel tijd kosten.

Daarom wordt van Rijkswege een uitgave der Tariefwet voorbereid, in welke aan het slot een lexicographische tabel wordt opgenomen, waarin zooveel mogelijk artikelen worden opgesomd, onder vermelding van de belasting, op ieder daarvan te heffen. Die uitgave zal echter — vóór-inteekening is tot 10 Maart a.s. opengesteld — nog wel wat op zich laten wachten.

En intusschen hebben velen er een uitnemend belang bij, reeds nu te worden voorgelicht.

Aan die velen brengt de heer *Heinsius* uitkomst.

Het aan *zijn* werk toegevoegd alphabetisch register telt pl.m. 4300 namen in plaats van de 3500, die in de alphabetische lijst van art. 1, 3de lid, zijn opgenomen, verwijst naar corresponderende wetsartikelen en waar dit mogelijk werd geacht, werd ook het verschuldigd invoerrecht vermeld.

„Veelvuldig was dit echter niet mogelijk”, zegt het voorwoord, „zoowel omdat het register dan veel te omvangrijk zou worden” (o.i. alleen een bezwaar ten opzichte van een bepaald tijdstip van verschijnen of een bepaald prijs; het register kan *nooit* te omvangrijk worden), „als wel omdat het voor de beoordeeling van de belastbaarheid menigmaal noodzakelijk is, de Tariefposten en de Bijzondere bepalingen, daarop nauwkeurig te raadplegen.” Anders gezegd, de ingewikkelde wetstechniek maakt het vaak ondoenlijk, tout court uit te drukken, of en hoe een artikel is belast.

Voor 't overige echter is deze uitgave thans — en

allicht nog gedurende geruimen tijd — de eenige, die in de practijk kan worden geraadpleegd, zonder méér tijdverlies dan onvermijdelijk is en zonder zich bloot te stellen aan verkeerde tarifiering.

Het verschijnen van het eerste deel van het boek nu reeds, vóór de publicatie der uitvoerings-K.B.'s en -Resolutie's, speciaal vóór vaststelling van den Alg. Maatr. van Bestuur, gegrond op art. 43 der wet, heeft echter ook zijn bezwaren. Het alphabetisch register kan nu alleen leeren, hoe of bepaalde, daarin vermelde, artikelen belast zijn. Of niet-genoemde artikelen vrij zijn, kan veelal eerst blijken, nadat de lijst volgens art. 43 is vastgesteld. Aan alle eischen voldoet het alphabetisch register dus eerst, wanneer ook de artikelen, genoemd in dat Besluit, zullen zijn verwerkt in het nu verschenen register. Wordt daarvoor in het tweede deel een *afzonderlijke* lijst toegevoegd, dan moet men op twee plaatsen zoeken en wordt de kans op vergissingen bij het naslaan vergroot.

Doch hier was geen keus. Wie prijs stelt op *tijdige* voorlichting moet den bewerkter dankbaar zijn, dat hij niet langer heeft gewacht. Bovendien is het geopperde bezwaar door de wijze van bewerking van het tweede deel te ondervangen.

De „aanteekeningen” verwijzen naar de Kamerstukken, corresponderende wetsartikelen en de bekende artikelen van den heer Jansma in het Weekblad der D. B. I. en A.

Ik zeide reeds, dat het werk, dat door supplementen zal worden bijgehouden, met veel zorg is behandeld; de *nieuwe* „Tariefwet Heinsius” belooft een even veilige vraagbaak te worden als de oude was.

VAN DER POEL.

RESUMÉ UIT HET MONTHLY BULLETIN OF STATISTICS (VOLKENBOND).

		Maandelijks gemiddeld			1924						
		1913	1922	1923	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.
Productie van steenkool (1000 tons)	Engeland	24,336	21,133	23,450	24,313	19,636	22,247	20,445	22,330	23,341	21,453
	Ver. Staten	43,088	34,565	49,268	35,363 ⁵	34,610 ⁵	36,347 ⁵	37,966	44,111	49,430	43,100
	Frankrijk 1)	3,404	3,596	3,981	4,865	4,544	5,046	4,905	5,006	5,341	3,675 ¹¹
	Duitsland 2)	15,842	9,929	5,185	2,621	9,101	11,274	10,804	11,388	11,943	10,688
Productie van ruw ijzer (1000 tons)	Engeland	869	415	630	661	618	625	598	578	596	593
	Ver. Staten	2,601	2,276	3,392	2,657	2,059	1,814	1,917	2,086	2,517	2,550
	Frankrijk 3)	434	427	442	658	639	636	656	641	660	634
	België	207	134	182	247	237	247	244	239	246	217
Schepen op stapel eind der maand (1000 tons) ⁴	Engeland	1,957	1,469	1,395	Kwartaals-opgave	-1,517	Kwartaals-opgave	1,468	49	137	Kwartaals-opgave
	Ver. Staten	148	106	42		52					
	Frankrijk	229	189	111		144					
	Italië	125	211	120		128					
Import (voor binnenl. verbruik)	Engeland 1000 £ ⁹	54,931	74,950	81,620	108,995	78,478	97,941	93,226	91,330	107,527	106,413
	Ver. Stat. 1000 \$	147,932	256,042	310,785	290,048	281,396	246,855	260,783	279,722	301,922	296,000 ¹²
	Frankrijk 1000 Frs. ⁸	701,778	1994,194	2717,334	3177,313	3178,867	3099,976	3071,943	3156,970	3397,608	3314,967
	Italië 1000 Lire ⁶	303,803	1313,730	1435,420	1547,169	2088,282	1481,522	1467,974	1386,079	1458,219	—
Export (binnenlandsche producten)	Engeland 1000 £ ⁹	43,771	59,959	63,944	70,261	62,024	71,283	66,288	63,283	68,587	68,151
	Ver. Stat. 1000 \$	204,024	313,758	340,930	325,761	299,189	270,697	325,065	419,232	518,357	494,000 ¹²
	Frankrijk 1000 Frs. ⁸	573,351	1781,579	2535,959	3360,148	2922,304	3013,713	2967,146	3184,332	3531,896	3432,683
	Italië 1000 Lire ⁶	209,303	775,197	921,574	1095,485	1218,874	842,638	1023,774	1234,412	1346,813	—
Scheepsbew.: Binnenkom. schepen (1000 tons)	Engeland (geladen) ⁹	4,089	3,611	4,257	4,879	4,873	5,305	5,112	5,010	5,113	4,568
	Ver. Staten (gel. en ballast) ..	4,440	5,433	5,521	6,469	6,311	6,637	6,276	6,395	6,492	—
	Frankrijk (geladen)	2,876	2,955	3,480	3,972	3,641	3,853	3,747	3,846	3,951	3,548
	Italië (gel. en ballast)	1,560	1,149	1,182	1,369 ¹⁰	1,369 ¹⁰	1,422 ¹⁰	1,422 ¹⁰	1,422 ¹⁰	—	—
Index-cijfers: Groothand.-prijzen	Engeland (Board of Trade)	100	158.8	158.9	163.7	162.6	162.6	165.2	166.9	170.0	169.8
	Ver. Staten (Bureau of Labour Statist.)	100	149	154	147	145	147	150	149	152	153
	Frankrijk (off. cijfer)	100	326.6	419.0	458.5	465.3	481.0	476.6	485.6	496.5	503.3
	Italië (Prof. Bachi)	100	562.3	574.6	570.7	566.1	567.4	572.3	580.1	601.7	620.5
Wisselkoersen: (jaarl. of maand. gem.) ⁷	New York op Londen	100	90.96	93.99	89.61	88.77	89.81	92.46	91.66	92.20	94.72
	New York op Parijs.	100	42.47	31.47	30.02	27.22	26.53	28.32	27.48	27.10	27.34
	New York op Rome..	100	24.61	23.84	23.01	22.46	22.30	23.03	22.71	22.55	22.46

1) Inclusief bruinkool. Vanaf 1919 incl. Elzas-Lotharingen. Vanaf 1920 incl. Elzas-Lotharingen en het Saargebied. 2) Vanaf 1919 zonder Elzas-Lotharingen. Vanaf 1920 zonder Elzas-Lotharingen, het Saargebied en de Pfalz. Vanaf Juni 1922 zonder Poolsch Opper-Silezië. 3) Vanaf 1919 inclusief Elzas-Lotharingen. 4) Kwartaalcijfers volgens Lloyd's Register of Shipping. 5) Vermindering ten gevolge van de mijnwerkersstaking. 6) Sedert Januari 1922 nieuwe schatting op grond der gedeclareerde waarden. 7) Waarde der genoteerde geldsoorten in percenten der

pariteit. Jaarlijksch of maandelijksch gemiddelde. 8) Sedert Januari 1921 geschiedt de waardeering van den invoer volgens de opgaven van importeurs. Daarvoor was zij gebaseerd op officieele waardecijfers. 9) Vanaf 1 April 1923 met inbegrip van den handel van Groot-Britannië en Noord-Ierland met den Ierschen vrijstaat en uitgezonderd den buitenlandschen handel van den Ierschen vrijstaat. 10) Maandelijksch gemiddelde op grond der kwartaalcijfers. 11) Zonder Saargebied. 12) Voorloopig cijfer.

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens):

	Januari 1925	Sedert 1 Januari 1925	Overeenkomstige periode 1924
Directe belastingen.			
Grondbelasting	2.344.012	2.344.012	1.622.700
Personeele belasting ..	2.486.362	2.486.362	2.046.236
Inkomstenbelasting ..	8.187.770	8.187.770	9.158.800
Dividend- en tantieme-belasting	586.084	586.084	370.676
Vermogensbelasting ..	521.743	521.743	543.685
Accijnzen.			
Suiker	4.637.660	4.637.660	3.533.415
Wijn	50.415	50.415	56.923
Gedistilleerd	3.633.595	3.633.595	4.016.316
Zout	203.888	203.888	131.421
Bier	775.124	775.124	506.494
Geslacht	755.752	755.752	803.613
Tabak	1.329.845	1.329.845	1.239.264
Belast. op speelkaarten	10.948	10.948	13.435
Rijwielbelasting	4.284.558	4.284.558	—
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	12.091.119 ^a	2.091.119 ^a	1.840.510
Registratierechten	1.743.259	1.743.259	1.799.013
Successierechten	3.360.097	3.360.097	4.722.062
Invoerrechten.			
Gouden en zilver. werken			
Belasting	2.855.636	2.855.636	2.763.032
Essaailoon	89.687	89.687	71.445
Essaailoon	80	80	90
Statistiekrecht	354.684	354.684	303.610
Mijnen	1.356	1.356	716
Domeinen	184.170	184.170	146.921
Staatsloterij	16.995	16.995	17.975
Jacht en visscherij	2.029	2.029	639
Loodsgelden	347.680	347.680	255.273
Totaal-Generaal ..	40.854.548	40.854.548	30.965.264

1) Hieronder begrepen f 523.485 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbelasting). 2) Idem f 523.485 3) Idem f 438.734.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	Januari 1925	Sedert 1 Januari 1925	Overeenkomstige periode 1923
Verdedigingsbelast. Ia	156.519	156.519	162.829
Verdedigingsbelast. Ib	634.110	634.110	754.537
Verdedigingsbelast. II	2.060.261	2.060.261	2.519.099
Opcenten:			
Grondbelasting	470.383	470.383	325.588
Personeele belasting ..	448.530	448.530	389.141
Inkomstenbelasting ..	2.101.363	2.101.363	2.485.709
Vermogensbelasting ..	130.435	130.435	135.921
Dividend- en tantieme-belasting	193.408	193.408	122.323
Suiker	927.532	927.532	706.683
Wijn	10.083	10.083	11.385
Gedist. (binn- en buitl.)	363.360	363.360	401.632
Zegelrecht van buitl. eff.	30.856	30.856	33.745
Totaal	7.526.840	7.526.840	8.048.592

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1924.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1920/21	—	—	—	12
1921/22	—	—	—	111
1922/23	—	—	409.536	463
1923/24	22.090	183.820	1.841.151	9.108
1924/25	2.321.542	2.302.439	5.937.083	512.049
1925/26	381	103	—	—
Totaal ...	2.344.013	2.486.362	8.187.770	521.743

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. Bk.	Disc. Wissels. 4 15 Jan. '25	Zwits. Nat. Bk. 4 16 Juli '23
	Bel. Binn. Eff. 4 15 Jan. '25	N. Bk. v. Denem. 7 17 Jan. '24
	Vrsch. in R.C. 5 15 Jan. '25	Zweedsche Rbk 5 1/2 8 Nov. '23
Javasche Bank ...	4 1/2 20 Oct. '24	Bank v. Noorw. 6 26 Nov. '23
Bank van Engeland 4	5 Juli '23	Bk. v. Tsjecho-
Duitsche Rijksbk. 10	29 Dec. '23	slowakijë. — 6 27 Mei '24
Bank v. Frankrijk 7	11 Dec. '24	N. Bk. v. O'rijk. 13 6 Nov. '24
Belgische Nat. Bnk. 5 1/2	22 Jan. '23	N. Bk. v. Hong. 12 18 Sept. '24
Fed. Res. Bank N.Y. 3	8 Aug. '24	Bank v. Italië. 5 1/2 11 Juli '22
Bank van Spanje —	5 33 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 6

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto (3 mnd.)	Berlijn Part. disc.	New York	
	Part. disconto	Prolongatie			Part. disc. (3 mnd)	Call-money ¹⁾
21 Febr. '25	1 1/8 - 7/8	1 1/8	3 3/4	—	3 1/4	3 - 1/4
16-21 F. '25	1 1/8 - 2 1/8	1 1/8 - 2	3 1/2 - 3/4	—	3 1/4	3 - 4/4
9-14 " '25	2 1/8 - 5/16	2 - 2 1/4	3 3/4 - 1 1/8	—	3 1/4	3 1/2 - 4 3/4
2-7 " '25	2 1/8 - 3/4	2 1/4 - 3/4	3 3/4	—	3 1/8	3 - 4 1/4
18-23 F. '24	4 7/8 - 5	4 1/2 - 5 1/2	3 1/16 - 1 1/8	—	—	4 - 1/2
19-24 F. '23	3 1/8 - 3/8	3 1/4 - 1/2	2 1/8 - 1/2	—	—	4 1/2 - 6 1/4
20-24 Jli '14	3 1/8 - 3/16	2 1/2 - 3 1/4	2 1/2 - 3/4	2 1/8 - 1/4	—	1 1/2 - 2 1/4

1) Koers v.-20 Febr. en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York**)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia ¹⁾)
17 Febr. 1925	2.48 ^{15/16}	11.87 ^{7/8}	59.25	13.12	12.61 ^{1/2}	99 ^{1/4}
18 " 1925	2.49 ^{5/16}	11.87 ^{1/2}	59.35	13.15	12.60	99 ^{1/4}
19 " 1925	2.49 ^{5/8}	11.88	59.75	13.04	12.57 ^{1/2}	99 ^{1/4}
20 " 1925	2.49 ^{1/4}	11.88 ^{1/2}	59.35	13.02 ^{1/2}	12.57 ^{1/2}	99 ^{1/4}
21 " 1925	—	11.88 ^{1/2}	59.37 ^{1/2}	13.08	12.61	99 ^{1/4}
23 " 1925	2.49 ^{5/8}	11.87 ^{1/2}	59.42 ^{1/2}	12.97 ^{1/2}	12.55	99 ^{1/4}
Laagste d.w. ¹⁾	2.48 ^{3/4}	11.86 ^{1/2}	59.20	12.96	12.50	99
Hoogste d.w. ¹⁾	2.49 ^{15/16}	11.88 ^{1/2}	59.45	13.23	12.68	99 ^{1/2}
16 Febr. 1925	2.48 ^{15/16}	11.87 ^{1/2}	59.25	13.01	12.56	99 ^{1/4}
9 " 1925	2.46 ^{5/8}	11.85 ^{1/2}	59.13 ^{1/2}	13.32 ^{1/2}	12.67 ^{1/2}	99 ^{1/4}
Muntpariteit	2.48	12.10	59.26	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag ¹⁾	Boekarest ¹⁾	Milaan **,)	Madrid **,)
17 Febr. 1925	47.90	0.0035 ^{1/2}	7.37	1.28	10.23 ^{1/2}	35.37 ^{1/2}
18 " 1925	47.95	0.0035 ^{1/2}	7.40	1.28	10.24	35.40
19 " 1925	47.97 ^{1/2}	0.0035 ^{1/2}	7.40	1.26	10.20	35.41 ^{1/2}
20 " 1925	47.95	0.0035 ^{1/2}	7.41	1.26	10.21 ^{1/2}	35.41
21 " 1925	47.95	0.0035 ^{1/2}	7.40	1.26	—	—
23 " 1925	47.95	0.0035 ^{1/2}	7.40	1.26	10.22	35.41.
Laagste d.w. ¹⁾	47.85	0.0034 ^{1/2}	7.35	1.22 ^{1/2}	10.18	35.32 ^{1/2}
Hoogste d.w. ¹⁾	48.—	0.0035 ^{1/2}	7.44	1.35	10.29	35.47 ^{1/2}
16 Febr. 1925	47.92 ^{1/2}	0.0035 ^{1/2}	7.36	1.28	10.23 ^{1/2}	35.35
9 " 1925	47.90	0.0035 ^{1/2}	7.33	1.28	10.28	35.40
Muntpariteit	48.—	50.41	50.41	48.—	48.—	48.—

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Hel-sing-fors ¹⁾	Buenos-Aires ¹⁾	Montreal ¹⁾
17 Febr. 1925	67.10	44.32 ^{1/2}	38.—	6.25	98 ^{1/2}	2.48 ^{5/8}
18 " 1925	67.25	44.35	37.95	6.25	98 ^{3/8}	2.49
19 " 1925	67.30	44.37 ^{1/2}	38.—	6.28	98 ^{1/2}	2.49
20 " 1925	67.22 ^{1/2}	44.42 ^{1/2}	37.95	6.25	98 ^{1/2}	2.49
21 " 1925	67.20	44.45	38.—	6.27 ^{1/2}	98 ^{1/2}	2.49
23 " 1925	67.30	44.40	38.—	6.29	98 ^{5/8}	2.49 ^{1/4}
Laagste d.w. ¹⁾	67.—	44.20	37.85	6.22 ^{1/2}	98 ^{1/8}	2.48
Hoogste d.w. ¹⁾	67.35	44.45	38.05	6.32 ^{1/2}	99	2.49 ^{3/4}
16 Febr. 1925	67.07 ^{1/2}	44.35	38.—	6.25	98 ^{3/4}	2.48 ^{1/2}
9 " 1925	66.95	44.12 ^{1/2}	37.95	6.25	99 ^{1/8}	2.48
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	105	2.48

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p.100 fr.)	Berlijn (\$ p.100 Mk.)	Amsterdam (\$ p.100 gld.)
17 Febr. 1925	4,76 7/8	5,30	23,80	40,15
18 " 1925	4,76	5,22	23,80	40,08
19 " 1925	4,76 7/8	5,23	23,80	40,13
20 " 1925	4,76 3/4	5,25	23,80	40,11
21 " 1925	4,76	5,21	23,80	40,09
23 " 1925	—	—	—	—
10 Febr. 1925	4,77 3/4	5,36	23,80	40,26
Muntpariteit	4,8667	19,30	23,81 1/2	40 3/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	7 Febr. 1925	14 Febr. 1925	16/21 Febr. '25 Laagste	21 Febr. '25 Hoogste
Alexandrië	Piast. p. £	97 15/32	97 15/32	97 3/8	97 9/16
*Bangkok	Sh. p. tical	1/10 1/16	1/10 1/16	1/10 1/8	1/10 1/8
B. Aires 1)	d. p. \$	45 11/16	45 3/8	45 1/8	45 3/8
Calcutta	Sh. p. rup.	1,6	1/6 1/32	1/5 1/16	1/6 1/16
Constantin.	Piast. p. £	910	910	905	920
Hongkong	Sh. p. \$	2,31 1/16	2/4	2/3 3/4	2/4 1/8
Lissabon 1)	d. per Mil.	213 3/32	213 3/32	2 3/8	2 7/16
Mexico	d. per \$	26 3)	26	25	27
Montevideo 1)	d. per \$	48 1/8	48 1/8	47 1/8	48 3/8
Montreal	d. per £	4,78 7/8	4 15/32	4,75 3/4	4,78 3/8
R.d.Janeiro 1)	d. per Mil.	5 11/16	5 23/32	5 17/32	5 25/32
Shanghai	Sh. p. tael	3/2	3/2	3/1 1/2	3/2 1/4
Singapore	id. p. \$	2/4 5/32	2/4 3/32	2/4	2/4 1/8
Valparaiso 2)	peso p. £	43.10	44.10	43.00	43.90
Yokohama	Sh. p. yen	1/7 17/32	1/7 3/8	1/7 17/32	1/7 11/16

* Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg. 3) Nominaal.

ZILVERPRIJS 1)

Londen	(N.York 2)
16 Febr. 1925.. 32 3/4	68 3/8
17 " 1925.. 32 9/16	68 3/8
18 " 1925.. 32 9/16	68 3/8
19 " 1925.. 32 3/4	68 3/8
20 " 1925.. 32 3/10	68 3/8
21 " 1925.. 32 3/4	68 3/8
23 Febr. 1924.. 33 9/16	64 3/8
20 Juli 1914.. 24 15/16	54 1/8

GOUDPRIJS 3)

Londen
16 Febr. 1925.. 86/10
17 " 1925.. 86/10
18 " 1925.. 86/11
19 " 1925.. 87/1
20 " 1925.. 86/11
21 " 1925.. —
22 Febr. 1924.. 95/8
20 Juli 1914.. 84/10

1) p. oz stand. 2) Foreign silver. 3) p. oz. fine.

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

De Minister van Financiën maakt bekend:

Vorderingen	16 Februari 1925	23 Februari 1925
Saldo bij Nederl. Bank..	f —	f —
Saldo bij betaalmeesters..	6.596.544,37	6.018.426,70
Voorschot op ult. Jan. 1925 aan de gemeenten op voor haar door Rijk te heffen gem. ink.bel. en opcenten op Rijksink.bel.	74.130.993,09	74.130.993,09
Voorsch. aan de koloniën	9.436.512,92	10.590.352,16
Voorsch. a. h. buitenland	216.241.212,55	216.834.137,92
Daggeldleeningen tegen onderp. v. schatk.papier	—	—

Verplichtingen.	16 Februari 1925	23 Februari 1925
Voorsch. door de Ned. Bank	f 7.659.674,12	f 5.001.542,42
Schatkistbilj. in omloop 1)	183.252.000,—	183.244.000,—
Schatkistprom. in omloop	95.180.000,—	95.180.000,—
Waarv. direct bij Ned. Bk.	—	—
Zilverbons (met inbegrip v. de bedragen bij de betaalmeesters in kas).....	20.791.734,50	21.200.851,—
Door den Postch.- en Giro-dienst in 's Rijks Schatkist gestort.....	31.492.144,65	31.543.231,71

1) Waarvan f 37.056.000 vervallen op of na 1 April 1927.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

De Minister van Koloniën maakt bekend:

	14 Februari 1925	21 Februari 1925
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-I.	f 469.000,—	f 1.481.000,—
Ind. Schatk.prom. in oml.	70.000.000,—	70.000.000,—
Voorsch. Jav. Bk. aan N.-I.	5.133.000,—	902.000,—
Muntbiljetten in omloop.	36.963.000,—	36.410.000,—
Ten voordeele v. N.-I. geboekt beleggingsgeld v. h. N.-I. muntfonds....	4.749.000,—	4.749.000,—
Totaal	f 117.314.000,—	f 113.542.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 23 Februari 1925.

Activa.	
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 40.597.324,56 Bijbnk. " 23.297.371,85 Ag. sch. " 39.680.433,22
Papier o. h. Buitenl. in disconto	f 102.575.629,63
Idem eigen portef.	f 127.872.105,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	—
Beleeningen	Hfdbk. f 67.692.169,53 incl. vrsch. Bijbnk. " 10.555.686,84 in rek.-crt. Ag. sch. " 71.557.601,62
op onderp.	f 149.805.457,99
Op Effecten.	f 147.664.357,99
Op Goederen en Spec.	f 2.141.100,—
Voorschotten a. h. Rijk	f 3.444.063,06
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud — f 56.283.740,— Muntmat., Goud — " 448.200.777,89
	f 504.484.517,89
Munt, Zilver, enz.	f 19.426.629,72
Muntmat., Zilver — " —	—
Effecten	Belegging Res.fonds. f 5.653.311,17 id. van 1/8 v. h. kapit. " 3.999.926,63
Gebouwen en Meub. der Bank	f 5.212.500,—
Diverse rekeningen	f 75.976.395,78
	f 998.450.536,87
Passiva.	
Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	f 5.655.237,53
Bijzondere reserve	f 8.235.000,—
Bankbiljetten in omloop	f 879.793.295,—
Banksignatiën in omloop	f 1.280.916,02
Rek.-Cour. f Het Rijk	f —
saldo's: f Anderen	f 64.368.600,11
Diverse rekeningen	f 19.117.488,21
	f 998.450.536,87
Beschikbaar metaalsaldo	f 334.452.421,43
Op de basis van 1/8 metaaldekking	f 145.363.859,20
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	f 1.672.262,105,—
Voornaamste posten in duizenden guldens.	

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dektings perc.
23 Febr. '25	504.485	19.427	879.793	65.650	334.452	55
16 " '25	504.511	19.285	892.178	65.073	331.949	55
9 " '25	504.511	17.441	902.701	55.387	329.937	54
2 " '25	504.501	15.755	921.731	51.937	325.124	53
26 Jan. '25	504.543	14.103	892.988	77.096	324.208	53
19 " '25	504.599	13.558	913.763	61.187	322.719	53
25 Febr. '24	581.718	11.051	984.085	25.328	390.297	59
25 Juli '14	162.114	8.228	310.437	6.798	43.521 1)	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Hiervan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenland	Diverse rekeningen 2)
23 Febr. 1925	102.576	—	149.805	127.872	75.976
16 " 1925	104.392	—	152.049	123.471	85.869
9 " 1925	109.294	—	151.433	120.130	92.689
2 " 1925	112.907	—	160.790	123.178	93.650
26 Jan. 1925	114.563	—	157.024	124.516	92.060
19 " 1925	116.998	—	157.068	124.431	94.497
25 Febr. 1924	229.358	49.000	142.205	24.760	41.530
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Op de basis van 2/5 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
17 Jan. 1925..	1.076	1.537	941	1.041	474
10 " 1925..	1.060	1.592	969	1.048	576
3 " 1924..	1.060	1.742	847	1.059	552
27 Dec. 1924..	1.067	1.511	882	1.065	641
20 " 1924..	1.065	1.518	877	1.067	631
19 Jan. 1924..	1.175	1.453	890	1.112	403
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaalsaldo
21 Feb. 1925	185.750		274.000	72.000	116.550
14 " 1925	184.750		278.500	74.000	114.250
7 " 1925	186.000		280.500	75.000	114.900
24 Jan. 1925	133.666	51.789	276.119	99.113	111.203
17 " 1925	133.670	51.400	280.922	99.859	109.651
10 " 1925	133.596	52.256	283.955	91.861	111.495
3 " 1924	133.500	52.319	280.871	87.831	112.556
23 Feb. 1924	150.362	64.152	259.674	79.659	147.425
24 Feb. 1923	158.804	59.086	262.196	111.249	143.915
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ^a

Data	Disconto's	Wissels, buiten N-Ind. betaal.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dekningspercentage
21 Feb. 1925		106.720		***	54
14 " 1925		114.710		***	52
7 " 1925		118.260		***	52
24 Jan. 1925	30.102	17.284	65.583	84.355	49
17 " 1925	30.357	16.803	75.630	83.966	49
10 " 1925	30.318	16.819	76.762	76.524	49
3 " 1925	30.969	16.335	76.330	68.947	50
23 Feb. 1924	34.749	19.642	73.812	18.690	63
24 Feb. 1923	35.672	35.401	70.149	28.593	58
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis $\frac{1}{2}$ metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
18 Febr. 1925	128.579	124.232	282.020	27.000	232.687
11 " 1925	128.577	124.848	283.013	27.000	233.699
4 " 1925	128.573	125.465	282.879	27.000	234.139
28 Jan. 1925	128.570	124.456	281.240	27.000	231.935
21 " 1925	128.572	124.843	283.498	27.000	234.422
14 " 1925	128.569	126.133	287.110	27.000	238.312
20 Febr. 1924	128.098	124.764	277.125	27.000	232.301
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekningsperc. ¹⁾
18 Febr. '25	43.942	75.045	13.705	111.244	24.097	19 $\frac{1}{2}$
11 " '25	45.820	73.460	9.569	115.081	23.479	18 $\frac{1}{8}$
4 " '25	67.503	73.688	11.049	134.913	22.858	15 $\frac{1}{8}$
28 Jan. '25	50.038	73.991	22.550	107.271	23.863	18 $\frac{1}{8}$
21 " '25	49.213	75.280	22.923	107.007	23.478	18
14 " '25	50.979	74.386	11.659	117.866	22.186	17 $\frac{1}{8}$
20 Febr. '24	45.034	73.420	15.525	107.889	23.083	18,70
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{1}{8}$

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarv. in het buitenl.	Zilver	Te goed in het buitenl.	Buit. gew. voorsch. a/d. Staat	Schatkistbiljetten ¹⁾	Wissels
19 Febr. '25	5.546	1.864	305	573	21.900	4.920	5.000
12 " '25	5.546	1.864	305	573	21.900	4.916	4.807
5 " '25	5.546	1.864	305	573	21.900	4.905	6.301
29 Jan. '25	5.546	1.864	305	574	21.200	4.892	5.906
22 " '25	5.545	1.864	304	574	21.400	4.891	5.524
21 Febr. '24	5.541	1.864	297	575	22.900	4.620	3.457
23 Juli '14	4.104	—	639	—	—	—	1.541

Data	Waarvan op het buitenl.	Uitgestelde Wissels	Beleeningen	Circulatie	Rekg. Courant	
					Particulieren	Staat
19 Febr. '25	17	8	3.005	40.771	1.929	13
12 " '25	23	8	3.072	40.778	1.878	10
5 " '25	20	8	2.938	40.859	2.006	9
29 Jan. '25	19	8	2.950	40.516	1.966	46
22 " '25	19	8	3.012	40.602	1.957	16
21 Febr. '24	24	13	2.445	38.895	2.229	24
23 Juli '14	24	13	2.445	38.895	2.229	24

¹⁾ In disc. genomen wegens voorsch. v. d. Staat a. buitenl. regeeringen.

DUITSCHER RIJKBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. tenl. circ. banken ¹⁾	Deviezen als gouddekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
14 Febr. 1925	865,8	198,7	288,6	1.574,8	31,6
7 " 1925	844,8	198,7	281,6	1.646,8	47,1
31 Jan. 1925	834,2	198,7	278,1	1.770,7	81,7
23 " 1925	813,1	198,7	271,0	1.607,7	7,4
15 " 1925	791,7	193,7	263,9	1.743,6	17,4
7 " 1925	780,6	198,7	260,2	1.883,5	8,2
23 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa ²⁾	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva	Schuld aan Rentenbank
14 Febr. 1925	110,1	1.629,4	1.760,0	929,3	1.486,3	290,2
7 " 1925	109,9	1.627,5	1.839,5	818,7	1.533,2	326,1
31 Jan. 1925	110,1	1.506,6	1.901,3	746,8	1.534,4	347,6
23 " 1925	110,0	1.747,6	1.550,0	990,2	1.612,6	378,4
15 " 1925	109,8	1.774,0	1.646,2	983,7	1.629,8	403,5
7 " 1925	109,9	1.757,5	1.799,8	897,0	1.616,3	432,1
23 Juli 1914	330,8 ²⁾	200,4	1.890,9	944,-	40,0	—

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. schatk.papier. ³⁾ W.o. Rentenbankcheque: 14, 7 Febr., 31, 23, 15, 7 Jan. resp. 312,4; 261,7; 186,4; 377; 328,2; 258,8 mill.

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Metaal incl. buit. tenl. saldi	Beleeningen van tegeng. in h. buitl.	Beleeningen van prom.-d. provincien	Binnenlandsche wissels	Beleeningen	Voorschot aan den Staat	Circulatie	Rekg. Crt. Particulieren
19 Febr. '25	377	85	480	1.293	362	5.200	7.567	181
12 " '25	377	85	480	1.348	328	5.200	7.630	169
5 " '25	377	85	480	1.441	389	5.200	7.641	213
29 Jan. '25	377	85	480	1.545	332	5.200	7.648	258
22 " '25	376	85	480	1.504	350	5.200	7.623	278
15 " '25	376	85	480	1.518	343	5.200	7.747	184
21 Febr. '24	365	85	480	1.349	385	5.300	7.561	296

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, 'Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
4 Febr. '25	2.920,9	1.777,9	143,7	322,4	308,0
28 Jan. '25	2.939,4	1.784,3	143,2	273,7	307,8
21 " '25	2.944,7	1.795,3	138,7	202,8	306,2
14 " '25	2.953,0	1.790,0	138,7	261,8	323,9
7 " '25	2.950,9	1.775,1	124,4	264,4	341,0
31 Dec. '24	2.936,5	1.743,6	110,5	314,1	387,1
6 Febr. '24	3.139,3	2.148,1	119,6	487,3	283,4

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekningsperc. ¹⁾	Algem. Dekningsperc. ²⁾
4 Febr. '25	388,8	1.690,4	2.267,6	112,3	73,8	77,4
28 Jan. '25	394,1	1.684,3	2.265,2	112,2	74,4	78,0
21 " '25	423,5	1.698,6	2.216,1	112,2	75,2	78,8
14 " '25	486,9	1.738,0	2.330,3	112,2	72,5	76,0
7 " '25	496,0	1.805,4	2.316,5	112,2	71,6	74,6
31 Dec. '24	540,2	1.862,1	2.310,7	112,0	70,4	73,0
6 Febr. '24	124,7	2.017,4	1.953,6	110,0	79,1	82,1

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeischbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleeningen	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
28 Jan. '25	736	13.051	5.488	1.640	18.012	4.863
21 " '25	736	13.087	5.548	1.602	18.147	4.869
14 " '25	736	13.123	5.557	1.720	18.344	4.853
7 " '25	736	13.106	5.555	1.702	18.289	4.849
31 Dec. '24	737	13.068	5.531	1.680	18.269	4.849
30 Jan. '24	760	11.884	4.480	1.425	15.475	4.097

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 23 Februari 1925.

De vrij scherpe daling, waaraan de Fransche franc heeft bloot gestaan en het schielijke — hoewel niet volkomen — herstel, hetwelk daarna is gevolgd, heeft de aandacht op de financieele en economische omstandigheden van Frankrijk gevestigd. Middellijk heeft de fondsenmarkt van Parijs hiervan ongetwijfeld den invloed ondervonden in den vorm van een bijna totalen stilstand van zaken, voorzoover het tenminste inheemsche fondsen, en voornamelijk inheemsche obligaties, heeft gegolden. Hoewel het rendement op Fransche schuldbrieven langzamerhand tot ongeveer 12 % is gestegen, is er geen kooplust te ontdekken en richten beleggers meer hun aandacht op buitenlandsche fondsen, welke een veel geringer rendement opleveren, doch die, dan ook, naar hun opvatting, meer zekerheid voor de hoofdsom ondervonden. Het zijn voornamelijk de financieele debatten in de Kamer geweest, welke een zoo ongunstigen invloed op het Fransche betaalmiddel hebben uitgeoefend. Niet echter door den inhoud van die debatten. Integendeel is in den loop der besprekingen aangekondigd, dat het befaamde „bordereau de coupons” zou worden opgeheven, dat een leening ad. \$ 100 miljoen in de Vereenigde Staten zou worden afgesloten en dat maatregelen zouden worden overwogen om de wet op de kapitaalvlucht op te heffen. Het is dan ook meer een uiting van wantrouwen geweest in de doeltreffendheid van de op zich zelf als juist erkende maatregelen. Tegen het einde der berichtperiode is, ondanks de nog steeds niet bereikte stabiliteit van den franc, een iets grooter vertrouwen op de fondsenmarkt naar voren getreden.

Te Berlijn is de beursstemming meerendeels zeer mat geweest. Van een flauwe houding kon desondanks niet worden gesproken. De markt werd nog steeds sterk gedrukt door het onderzoek in de verschillende financieele verwickelingen, terwijl verder de geldmarkt een weinig stimulerenden factor heeft gevormd. Dit laatste staat in direct verband met het ontbreken van een reglementeerden termijnhandel, waardoor de positie van de geldmarkt onoverzichtelijk en het aangaan van engagementen in bepaalde fondsen riskant is geworden. De nieuwe plannen tot valorisatie van de staatschulden hebben tevens een niet zeer opwekkenden invloed gehad. De inwisseling van de staatsobligaties tegen nieuwe stukken zou officieel de verarming van breede groepen der bevolking vaststellen, terwijl tevens de rentebetaling, welke, (voor bezitters van obligaties, vóór den oorlog reeds verkregen) $\frac{1}{2}$ % van de oude coupures zal bedragen, geen vergoeding van betekenis vormt. Inmiddels is de belangstelling voor vaste rente dragende stukken in den laatsten tijd niet zóó groot geweest, dat een krachtige drang tot verkoopen is ontstaan.

Te Londen is de markt zeer stil geweest. Donderdag j.l. heeft de „settlement” voor de jongste „account” plaats gevonden en hieruit is gebleken, van hoe kleinen omvang de posities zijn, welke thans aan de fondsenmarkt worden gehouden. Over het algemeen zijn de verschillende aandeleensoorten vrij sterk veronachtzaamd; daarentegen heeft de beleggingsmarkt zich in goede belangstelling mogen verheugen, onder leiding van de $3\frac{1}{2}$ % Conversie-leening. De vaste houding van beleggingsfondsen heeft er wellicht toe bijgedragen, dat de uitgifte van in totaal £ 4.000.000 aan obligaties van een drietal ondernemingen, onder de bepalingen van de Trade Facilities Act, is aangekondigd.

Te New York is de geldmarkt iets stroever geworden, zonder dat dit van groote uitwerking op de markt in Wallstreet is geweest. Integendeel heeft hier een goede stemming steeds den hooftoon gevoerd. Wel is waar waren het voornamelijk aandelen in spoorwegondernemingen, welke de voorkeur hebben genoten en bleken industriele aandelen aan den anderen kant eenigszins verwaarloosd, doch tot heftige reacties is het hier niet gekomen, hoewel de teruggang voor sommige fondsen scherper is geweest, dan sinds de verkiezingen kon worden opgemerkt.

Tenonzen is het marktverloop over het algemeen zeer kalm geweest. Slechts voor *beleggingsfondsen* dient een uitzondering te worden gevormd; hier was de belangstelling gedurende de gansche berichtperiode groot en de omzetten zijn dientengevolge omvangrijk geweest. Ook kon het reeds aanmerkelijk verhoogde peil nog verdere verbetering ondergaan, omdat nieuwe obligaties slechts schaarsch worden aangeboden. De uitgifte van 50.000.000 obligaties der Nederlandsche spoorwegen kan niet als zoodanig worden aangemerkt, omdat het hier feitelijk een conversie van de uitstaande 6 pCt. leening betreft. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld. 1922: $103\frac{3}{8}$, $103\frac{3}{8}$, 104; $4\frac{1}{2}$ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: $91\frac{11}{16}$, $92\frac{1}{4}$, $92\frac{3}{8}$; 7 pCt. Ned. Indië: $102\frac{3}{4}$, $102\frac{15}{16}$, $103\frac{1}{16}$; 5 pCt. Brazilië 1913 £ 20-100, $53\frac{3}{4}$ -54; 8 pCt. Sao Paulo 1921: 98, $98\frac{1}{2}$, $99\frac{5}{8}$.

Van de aandelenmarkten hebben *suikerwaarden* het meest

de aandacht getrokken door een vaste houding. Op den voorgrond hebben echter aandelen Handelsvereniging „Amsterdam” gestaan, gedeeltelijk in verband met de als gunstig beoordeelde bedrijfsresultaten over het jaar 1924, gedeeltelijk als gevolg van de vraag naar beleggingsmateriaal. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: $160\frac{1}{2}$, 162, $164\frac{1}{2}$; Handels Verg. Amsterdam: 464, 471, $482\frac{5}{8}$; Javasche Cultuur Mij.: 347, 351, 355; Krian: $124\frac{3}{8}$, 126, 129; Kalibagor: $398\frac{3}{2}$, 400, 408; Maron Cultuur Mij.: 298, 300, 307; Ned. Ind. Suiker: 230, $236\frac{1}{2}$, $240\frac{3}{4}$; Pagottan: 260, 270, $274\frac{1}{2}$; Sindanglaet: 475, 485, 488; Suiker Cultuur Mij.: $239\frac{3}{4}$, 249, 253; Tjepper: 645, 649, 656; Tjoekir 260, $267\frac{1}{2}$; Watoetallis Poppoh: 635, 650.

Ook de *rubberafdeeling* was vast van toon, behoudens op enkele dagen, toen de prijs van het product een geringe reactie vertoonde. De meeste fondsen vertoonden hier een licht koersherstel, waarop alleen enkele minder courante aandelen een uitzondering vormden. Indische Rubber Comp.: $247\frac{1}{2}$, 242, $245\frac{1}{4}$; Java Caoutchouc: $130\frac{1}{8}$, $129\frac{3}{2}$, $133\frac{3}{2}$; Verg. Majanglanden: 363, $367\frac{1}{2}$, 369; Ned. Ind. Rubber Koffie: 230, 227, $225\frac{1}{2}$; Oost Java Rubber: $262\frac{1}{4}$, 259, 265. R'dam Tapanoeli: $13\frac{1}{2}$, 16, $15\frac{1}{2}$; Serbadjadi: 213, 214, 216; Wai Sumatra: 141, 139.

Tabaksaandelen bleken gevraagd, in verband met de nadering van de eerste voorjaarsinschrijving. Vooral op den laatsten dag der berichtperiode ontstond er vrij groote belangstelling, waardoor ook de handel een levendiger aanzien heeft verkregen. Arendsburg: 406, 414, $417\frac{1}{2}$; Besoeki Tabak: 270, 267; Deli Batavia: 365, $369\frac{3}{4}$, $373\frac{1}{2}$; Deli Mij.: 387, $390\frac{1}{4}$, $391\frac{3}{8}$; Holland Sumatra: 54, $56\frac{3}{4}$, 58; Agoepit: 268, 270, 273; Senembah: 387, 398, 400.

De *petroleummarkt* bleef nagenoeg onveranderd, ondanks het feit, dat er op sommige dagen nogal ruime vraag voor Fransche rekening heeft bestaan, althans voor zoover het aandelen Koninklijke Petroleum betreft. Deze konden dan ook lichtelijk verbeteren. Consols daarentegen hebben geen koersvariatiën van eenige betekenis aangetoond. Dortsche Petroleum: $380\frac{1}{4}$, $389\frac{3}{8}$, $386\frac{1}{2}$; Geconsolideerde H. Petr.: $186\frac{1}{2}$, $189\frac{1}{2}$, $187\frac{3}{8}$; Kon. Ned. Petr. Mij.: $408\frac{7}{8}$, $413\frac{3}{8}$, $412\frac{1}{2}$.

De *mijnmarkt* is sterk verlaten geweest. Alleen in aandelen Algemeene Exploratie Maatschappij zijn enige omzetten voorgekomen, waarbij echter de koers geen sterke schommelingen heeft aangetoond. Voor de overige soorten is de tendens eerder omlaag gericht geweest. Billiton 1ste Rub.: 475, 470; Redjang-Lebong. Mijn. Mij. 264, 257, 252, $261\frac{1}{2}$; Siloengkang: $112\frac{1}{2}$, $111\frac{1}{2}$, $108\frac{3}{8}$.

Dezelfde stemming viel voor *scheepvaart aandelen* op te merken. Ondanks de niet onbevredigende berichten uit reederskringen, had men niet de geringste aandacht voor de desbetreffende fondsen, waardoor het zeer geringe aanbod zelfs niet tot gelijkblijvende koersen kon worden geplaatst. Holland Amerika Lijn: 69, $68\frac{1}{4}$; Java China Japan Lijn: 108, 109, 107; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: $78\frac{1}{2}$, 77, 78; Ned. Scheepvaart Unie: $133\frac{3}{4}$, $134\frac{3}{4}$, 137; Stoomvaart Mij. Nederland: 160, $159\frac{1}{2}$, 161.

Bankaandelen waren stil, doch vast. Amsterdamsche Bank: $136\frac{1}{2}$, 138, $137\frac{1}{2}$; Koloniale Bank: $180\frac{7}{8}$, 183, $187\frac{5}{8}$; Ned. Handel Mij.: $128\frac{3}{4}$, $129\frac{15}{16}$; Ned. Ind. Handels Bank: $141\frac{3}{4}$, 143, $144\frac{1}{2}$; R'damsche Bankvereniging: $73\frac{1}{2}$, 74, $74\frac{1}{2}$; Twentsche Bank: 116.

Aandelen in *handelsvennootschappen* hebben iets meer belangstelling getrokken, waarvan de meeste hebben kunnen profiteren door een hooger koers te bereiken. Curaçaosche Handel Mij.: 123, $124\frac{1}{4}$, 126; Int. Crediet en H. Verg. R'dam: 196, 200, 202; Linde Teves: $88\frac{3}{4}$, $89\frac{1}{4}$; Ned. Wol Mij.: $139\frac{3}{4}$, 142, 141.

Binnenlandsche industriele soorten waren gevraagd, voornamelijk voor aandelen in kunstzijde-ondernemingen, Philipslampen en Centrale Suiker-Maatschappij. Calvé Delft: 98, 101; Centrale Suiker Mij.: $116\frac{1}{2}$, 118, $120\frac{7}{8}$; Du Croo & Brauns: $14\frac{1}{4}$, $13\frac{3}{4}$; Fejenoord: 125, $123\frac{1}{4}$, 125; Hollandsche Kunstzijde Ind.: $155\frac{7}{8}$, $161\frac{3}{4}$, 163, $161\frac{1}{2}$; Jurgens: $76\frac{1}{2}$, $77\frac{7}{8}$, $77\frac{3}{8}$; Ned. Kunstzijdefabriek: $341\frac{3}{4}$, $353\frac{1}{2}$, $349\frac{3}{4}$; Philips Gloeilampen: 314, 318, 320, 325; R'dam Droogdok Mij.: 173, 175, $177\frac{1}{2}$.

De *Amerikaansche markt* was vast, in het bijzonder voor spoorvegaandelen. American Water Works: 172, 182 (ex div.) 185; Anaconda Copper Min. Cy.: $89\frac{3}{8}$, 87 (ex div.) 89; Cities Service: 207, 213, 215; Studebaker: 1110, 1115, 1111; United States Steel: 121, $123\frac{1}{2}$, $124\frac{3}{4}$; Atchison Topeca: $117\frac{1}{2}$, $123\frac{1}{4}$, $122\frac{3}{4}$; St. Louis & San Fr. R.w.: $67\frac{7}{8}$, $69\frac{1}{2}$, $71\frac{3}{8}$; Southern Pacific: $103\frac{7}{8}$, 105; Union Pacific: 149, $150\frac{1}{2}$, 151; Wabash R.w.: $23\frac{3}{32}$, $24\frac{3}{4}$.

De *geldmarkt* is voortdurend ruim gebleven; tegen het einde der berichtperiode werd de laagste notering van de week, $1\frac{1}{2}$ pCt., slechts fractioneel, nl. door een notering van $1\frac{1}{2}$ pCt. overtroffen.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 24 Februari 1925.

Na de hevige prijsfluctuaties voor tarwe en rogge, welke aan de markten in de Vereenigde Staten en Canada sedert 28 Januari hebben plaatsgevonden, en geleid hebben tot een algemeene aanzienlijke prijsdaling van broodgraan, waren eindelijk deze week de prijzen wat minder veranderlijk. Het schijnt, dat in Noord-Amerika de gevolgen der algemeene speculatie in tarwe van Januari, waaraan ook het buiten den graanhandel staande publiek in hooge mate deel nam, grotendeels hebben uitgewerkt. Aanvankelijk vertrouwde men in Europa de markt nog niet, doch tegen het einde der week, toen eenige dagen, zonder groote prijschommelingen waren voorbij gegaan, ging men ook in de invoerlanden weder meer tot inkoop over. In verschillende der landen was de hervatting dier inkoop het gevolg van de omstandigheid, dat men gedurende eenige weken had geteerd op oude inkoop en daarmede niet kon voortgaan zonder gevaar te loopen, dat binnenkort niet in voldoende mate aan de behoefte kon worden voldaan. Geleidelijk werd weder aandacht geschonken aan de in Januari zoo sterk op den voorgrond tredende factoren, welke nog steeds bestaan en die wijzen op de waarschijnlijkheid van verdere hooge prijzen in den loop van het seizoen. Rusland zet nog steeds zijn inkoop van meel en tarwe voort, en deed dat deze week niet slechts in Canada, doch ook in Engeland, Duitschland en Nederland. Deze inkoop betreffen voor verreweg het grootste gedeelte meel, en hadden in de genoemde landen vermeerdering der vraag naar tarwe tengevolge. Ook echter voor het binnenlandsche verbruik bestond daar meer belangstelling voor tarwe. Uit Engeland wordt bericht, dat verschillende molens den laatsten tijd hunne voorraden aanzienlijk hebben kunnen verminderen. Ze gingen daardoor weder meer tot inkoop over, doch algemeen is dit verschijnsel niet, want nog steeds zijn bijvoorbeeld te Londen de voorraden tarwe groot. De omzet van tarwe aan de Engelsche markt nam deze week aanzienlijk toe, waarbij de prijzen na de sterke daling van den laatsten tijd weinig verandering ondergingen, en eenige neiging tot verhooging toonden. Tot deze toename der zaken in Engeland heeft ook de betere vraag op het vasteland meegewerkt. Frankrijk kocht nog weinig, doch Italië deed eenige inkoop van Australische tarwe, ofschoon de aanvoeren in de Italiaansche havens en de daarheen vooral van Argentinië onderweg zijnde hoeveelheden groot zijn. In Spanje blijken de tarwevoorraden niet voldoende te zijn voor de behoefte gedurende het restant van het seizoen en de regeering heeft de gelegenheid opengesteld tot invoer van voorloopig 50.000 ton. Verder staat het wel vast, dat Duitschland nog aanzienlijke hoeveelheden tarwe en rogge zal hebben in te voeren, terwijl naast Rusland nu ook Polen als koper van tarwemeel en rogge optreedt. Wel is in Hongarije de tarweprijs wat gedaald, zoodat daar voor het oogenblik geen sprake is van invoer. Naar niet Europeesche destinaties zijn echter den laatsten tijd de zaken toegenomen, speciaal van Australië.

De wereldverscheppingen van tarwe waren deze week wat kleiner dan in de voorafgaande weken, doch conclusies voor het vervolg kunnen daarop nauwelijks worden gebaseerd. Van sommige zijden wordt beweerd, dat in Argentinië in het vervolg het tempo der verscheppingen waarschijnlijk wat zal afnemen, omdat het aanbod van Argentijnsche tarwe minder dringend is, en voor Maart minder scheepsruimte is bevracht. Het staat echter te bezien, of die verwachting zal uitkomen. Het is dan ook voornamelijk de betere vraag naar broodgraan in de invoerlanden en hun verder nog te verwachten behoefte, welke de verbetering der stemming hebben teweeg gebracht en niet zoozeer het vooruitzicht, dat de verscheppingen der uitvoerlanden zullen afnemen. Overigens valt in de aanvoeren aan de markten der Vereenigde Staten eenige vermindering te constateeren, doch zeker zullen de producenten zoo veel mogelijk tarwe ter markt brengen en de voorraden, welke in het nieuwe seizoen overgaan, beperken, daar immers Julitarwe te Chicago ongeveer 30 cent per bushel minder noteert dan Mei. De stand der nieuwe wintertarwe in de Vereenigde Staten wordt nu namelijk als zeer bevredigend beschreven. Op 23 Februari was de markt te Chicago gesloten en na eenige prijsverhoging, welke in de laatste dagen der week plaats vond, sloot de markt op 21 Februari ongeveer 1½ dollarcent per 60 lbs. hooger dan op den 16den. Ook te Winnipeg hebben de prijzen in den loop der week zeer weinig verandering ondergaan. Slechts daalde Juli van 16 tot 21 Februari 2 dollarcent per 60 lbs. Op den 23sten was de markt wat hooger en op dien dag sloot te Winnipeg Mei 1½ cent hooger en Juli nog 1/8 cent lager dan een week tevoren.

In Argentinië was de markt aanvankelijk nog niet vast en de prijzen ondergingen eenige verlaging, doch de verbetering der marktstemming heeft ook te Buenos Aires en Rosario ten slotte een herstel teweeg gebracht, zoodat op 21 Februari de markt onveranderd tot 15 centavos hooger sloot dan op den 16den. Op 23 Februari waren ook de Argentijnsche termijnmarkten gesloten. De verbetering der marktstemming in Europa heeft de prijzen voor Noord-Amerikaansche tarwe weer meer in overeenstemming gebracht met het niveau, waarop zij zich in het uitvoerland bevinden en op Maartaflading werd de laatste dagen niet slechts naar Engeland, doch ook naar verschillende vastelandsche markten weder meer verkocht. Minder was dit het geval met rogge, voor welke graansoort de markt nog vrij sterk lijdt aan een dispariteit tusschen de prijzen in Europa en in Noord-Amerika. Nieuwe importzaken worden dan ook weinig gedaan en de omzet bepaalt zich voornamelijk tot de tweede hand, terwijl de vraag zoo veel in Duitschland als in Nederland onbevredigend is. Daarbij zijn de voorraden in Noord-Amerika zeer groot en zij overtreffen nog de hoeveelheid van het vorige jaar, toen de groote omvang van den roggevoorraad, waarvoor geen voldoende Europeesche vraag bestond, in de laatste maanden van het seizoen tot belangrijke prijsdaling leidde. Hierbij dient echter niet te worden vergeten, dat toen Rusland sterk als leverancier van rogge optrad, wat nu niet het geval is, en wanneer de verwachting van een spoedige hervatting van

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Mrt.	Mais Mrt.	Lijnzaad Mrt.
21 Feb. '25	186 1/2	129 1/4	52 7/8	17,10	10,75	24,30
14 " '25	186 1/2	128 1/8	54 7/8	17,25	11,—	24,30
21 Feb. '24	110 5/8	80 1/2	48 3/4	10,30	7,90 1)	19,40
21 Feb. '23	119 3/8	75 1/2	45 3/4	11,85	9,05	19,80
21 Feb. '22	145	64 1/2	41 1/2	14,20 2)	8,30 1)	22,80 2)
20 Juli '14	82	56	36 1/2	9,40	5,38	13,70

1) Per Mei. 2) Per April.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	23 Febr. 1925	16 Febr. 1925	25 Febr. 1924
Tarwe*	19,25	19,—	12,75
Rogge (No. 2 Western) ..	16,80	17,10	10,30
Mais (La Plata)	245,—	245,—	234,—
Gerst (48 lb. malting) ..	267,—	270,—	217,—
Haver (38 lb. white clipp.)	13,20 4)	13,75 4)	10,50
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) 1	13,40	13,85	14,65
Lijnzaad (La Plata)	516,—	514,—	442,—

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG. * No. 2 Hard/Red Winter Wheat. 4) Canada No. 3.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	15/21 Febr. 1925	Sedert 1 Jan. 1925	Overeenk. tijdvak 1924	15/21 Febr. 1925	Sedert 1 Jan. 1925	Overeenk. tijdvak 1924	1925	1924
Tarwe	6.879	96.683	87.121	—	3.050	684	99.733	85.805
Rogge	1.876	8.937	69.682	—	—	1.725	8.937	71.387
Boekweit	1.960	6.597	4.716	—	—	—	6.597	4.716
Mais	6.203	128.301	87.907	400	17.187	13.464	145.488	101.371
Gerst	743	22.071	35.615	250	1.050	8.902	23.121	44.517
Haver	1.572	9.398	33.120	—	150	—	9.548	33.120
Lijnzaad	383	32.672	37.124	2.530	8.179	6.226	40.851	33.350
Lijnkoek	2.050	36.116	21.881	—	—	700	2.050	22.581
Tarwemeel	1.604	18.368	27.599	—	3.702	410	22.070	28.009
Andere meelsoorten	207	1.921	950	—	—	—	1.921	950

de zaken naar Duitschland uitkomt, zullen de inkoop en geheel in Noord-Amerika moeten worden gedaan. De roggeprijs te Chicago kon zich dan ook deze week goed handhaven, waartoe de betere stemming voor tarwe sterk meewerkte. Het slot op 21 Februari was vrijwel onveranderd, tegenover den 16den. In Rusland is blijkbaar een werkelijke verbetering van den stand van het wintergraan niet ingetreden en ook volgens officieele opgaven is de stand beneden het middelmatige, ofschoon het wel juist schijnt te zijn, dat groote verschillen bestaan tusschen den stand in de verschillende streken van het land. Overigens is het met de tegenwoordige voorraden in verschillende deelen van Rusland zeer slecht gesteld en de Russische aankopen van den laatsten tijd hebben daarin nog geen verbetering kunnen brengen. De eerste aanvoerén uit het buitenland beginnen nu juist aan te komen en het lijkt waarschijnlijk, dat de uitzaai van zomergraan te lijden zal hebben onder het tegenwoordig bestaande tekort aan voorraden van den ouden oogst. In Hongarije en Zuid-Slavië is eenige regen gevallen, doch deze wordt als onvoldoende beschouwd, en naar verderen neerslag wordt sterk verlangd.

Voor voedergranen valt eene verbetering der markt nog nauwelijks te constateeren. Voor mais bleef de vraag overal slecht, en ondanks de kleine verschepingen van Argentinië, waar de voorraden uit den ouden oogst teneinde loopen, blijft in vrijwel alle invoerlanden de aanvoer de vraag overtreffen. Eenige verbetering viel in de laatste dagen der week te constateeren. Engeland toonde wat meer belangstelling en in Nederland, waar de vraag geruimen tijd zeer slecht is geweest, werd wat meer mais gekocht, zoodat de eenigszins stijgende prijs dadelijk meer vertrouwen in de markt teweeg bracht. Dit had eenige zaken in Platamais en Roemeensche mais tengevolge naar Nederland uit Antwerpen, waar de prijzen zich aanzienlijk beneden het Nederlandsche niveau bevinden; doch op 23 Februari was de kooplust der Nederlandsche markten teleurstellend en werkte de prijsverbetering niet door. Van de Zwarte Zee werd deze week weder veel mais afgeladen, waarvan echter een zeer groot gedeelte naar Dene-marken bestemd was. De prijzen in Roemenië en Bulgarije zijn hooger dan de in West-Europa geldende. De maismarkt blijft den druk ondervinden van de uitstekende vooruitzichten der nieuwe maisoogsten in Zuid-Amerika en Zuid-Afrika en vooral uit laatstgenoemd uitvoerland wordt zomer-aflading tot een zeer sterk deport aangeboden. Tot iets hooger ren prijs vindt ook eenige handel plaats in Platamais van den nieuwen oogst, doch deze zaken bepalen zich tot de tweede hand, daar Argentijnsche verschepers hoogere prijzen verlangen. Te Chicago handhaven de maisprijzen zich geheel en zelfs trad van 16—21 Februari eene verhooging van bijna 2 dollarcent per 56 lbs. in. Toch neemt nog steeds de zichtbare voorraad in de Vereenigde Staten langzaam toe, omdat de vraag naar voedergraan in Amerika veel geringer is dan anders in dezen tijd van het seizoen.

Gerst is zeer stil, omdat de prijzen zooveel hooger zijn dan voor mais. Eenige verbetering der vraag trad in Duitschland op, doch tot nieuwen import uit Amerika leidde zij nog niet. Aan alle andere markten is eene verbetering van den omzet niet te constateeren. In Noord-Afrika, waar men geruimen tijd over droogte had geklaagd, is den laatsten tijd overal regen gevallen en het onlangs uitgevaardigde uitvoerverbod in Marokko is voorloopig weder opgeheven.

Haver is deze week in Amerika in prijs gedaald, wegens de zeer groote voorraden en de geringe binnenlandsche vraag, terwijl ook de belangstelling voor export gering is. De omzet is dan ook in bijna alle Europeesche landen zeer onbevredigend.

SUIKER.

De stemming op de verschillende suikermarkten was ook deze week weder prijshoudend.

In Amerika fluctueerden slechts de prijzen voor Spot C. eenigszins. Deze openden op 4,59, liepen wat op om daarna te dalen tot 4,50 en te sluiten op 4,62. De noteeringen op de termijnmarkt bleven vrijwel onveranderd, hetgeen uit onder-volgende cijfers blijkt:

	Sp. C.	Mrt.	Mei	Juli	Sept.
Slot voorafgaande week	—	2.81	2.94	3.10	3.25
Opening verslagweek	—	2.81	2.95	3.13	3.27
Slot verslagweek	—	2.79	2.94	3.11	3.24

De ontvangsten in de Atlantische havens bedroegen 88.991 tons, de versmeltingen 67.000 tons (tegen 70.000 tons in 1924) en de voorraden 80.000 tons.

In Cubasuiker kwamen weder groote afdoeningen tot stand en waren thans ook Amerikaansche raffinadeurs weder aan de markt. Voor prompten afscheep werd betaald 2,81 \$c oplopend tot 2,87½ \$c en weder teruglopend tot 2,81 \$c c. & f. New York, terwijl Engeland nog wat kocht tot sh 14/- en 14/1½ cif.

De laatste Cuba statistiek is als volgt:

	1925	1924	1923
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten 14 Febr. '25	214.001	167.675	189.703
Tot. sedert 1 Dec. '24—14 Febr. '25	1.152.833	944.372	1.002.012
Aantal werkende fabrieken	173	172	178
Weekexport 14 Febr. 1925	142.003	97.987	138.626
Totaal 1 Jan.—14 Febr. '25	696.795	599.351	615.905
Totale voorraad op 14 Febr. '25	456.038	345.021	337.007

C. Czarhikow geeft de volgende cijfers voor de Zichtbare voorraden:

	1925	1924	1923
	Tons	Tons	Tons
Duitschland 1 Jan. '25	978.000	908.000	1.002.000
Tsjechoslowakije 1 Febr. '25	694.000	501.000	412.000
Frankrijk 1 Jan. '25	468.000	291.000	240.000
Nederland 1 Jan. '25	219.000	154.000	224.000
België 1 Febr. '25	228.000	117.000	107.000
Engeland 1 Febr. '25	155.000	179.000	293.000
Totaal (Europa)	2.742.000	2.150.000	2.278.000
V.S. Atlant. havens 18 Febr. '25	80.000	69.000	54.000
Cuba alle havens 14 Febr. '25	456.000	345.000	388.000
„ binnel. 31 Jan. '25	236.000	273.000	188.000
Totaal	3.514.000	2.837.000	2.908.000

Op Java was de markt kalmer gestemd, aangezien Britsch Indië voor het oogenblik, opgehouden heeft te koop en hoewel de oogst raming voor dat consumptieland van Javasuiker met 730.000 tons verminderd werd. Verkoopers op Java toonen zich echter gereserveerd. De V. J. P. verkochten nog eenige posten Muscovados en No. 16 & hooger en witte suiker uit den nieuwen oogst tot de bekende prijzen, waarna Superieur verder op f 11,— werd gehouden.

Hier te lande was de markt de geheele week kalm tot prijshoudend gestemd zonder noemenswaardige fluctuaties. De markt sloot in kalme stemming met iets lagere prijzen dan bij opening op 20,7/8 voor Februari/Mei; f 20½ voor Augustus en f 20,3/8 voor December.

De omzet bedroeg deze week ± 4400 tons.

NOTEERINGEN.

Data	Amster-dam per Maart	Londen			New York 96 pCt. Centri-jugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Mei/Juni	Cuba's 96 pCt. c.f. Febr./Maart	
		Sh.	Sh.	Sh.	
23 Febr. '25	f 20 7/8	36/6	18/3	14/-	—
16 „ '25	„ 20 13/16	36/6	17/9	14/-	4,59
23 Febr. '24	„ 36 13/16	66/6	27/9	29/6	7,34
23 Febr. '23	„ 35 1/8	64/9	25/6	26/-	5,03
4 Juli '14	„ 11 13/32	18/-	—	—	3,26

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 18 Februari 1925.

De Amerikaansche katoenmarkt blijft vast en de ver-deeling van de katoen is reeds verder gevorderd dan vorig jaar. De verkoopen in Liverpool waren vorige week boven het gemiddelde en het totaal bedroeg 47000 balen, waarin alle klassen vertegenwoordigd waren. De stijging van Egyptische katoen is thans eindelijk tot stilstand gekomen. Van Donderdag tot Zaterdag noteerde F. G. P. Sakel 60 punten lager, terwijl deze op Maandag en Dinsdag wederom elken dag 100 punten daalde, of in totaal 260 punten van het hoogste punt van dit seizoen verleden Woensdag. Van-morgen heeft de markt zich eenigszins hersteld, doch Spinners beweren, dat actueele katoen de daling niet ge-gevolgd heeft en de „points on” tegen hen zijn.

De Amerikaansche garenmarkt is rustig; er gaat weinig om, doch Spinners doen hun best hun marges te hand-haven. Naar grovere Mule- of Ringgarens bestaat weinig belangstelling. Ook is de vraag in de medio nummers wat verminderd en worden slechts hier en daar kleine postjes geboekt. Enkele partijen 40er tot 44er Mule bundels voor de ververijen zijn voor het Opsten geboekt en ook enkele fijne nummers tot 80er grey bundles. De vraag naar getwijnde garens is van geen beteekenis, terwijl zaken in Egyptische garens, door de groote dagelijksche prijs-schom-melingen (van het ruwe materiaal) zeer belemmerd worden. Er gaat over het algemeen dan ook weinig om, zoowel in enkele als getwijnde garens, terwijl bovendien spoedige levering verlangd wordt. Prijzen toonen over het algemeen weinig verandering, hoewel in sommige gevallen de fijne soorten een penny lager zijn. Er gaan geruchten, dat de „Upper Egyptian”, welke de „Sakel” garens vervangen,

zeer onvoldoende bevonden zijn en reeds veel moeite in de weverijen gegeven hebben. Uit de cijfers van de „Board of Trade” betreffende de garen-export in Januari, blijkt, dat deze 5 miljoen pond meer bedroeg dan verleden jaar en 3 miljoen pond meer dan het jaar daarvoor. Hiervan kwam het grootste gedeelte voor rekening van Duitsland en Holland, naar welke landen de export gedurende de afgelopen maand 4.200.100 lbs. meer bedroeg dan over Januari 1924 en 2.719.900 lbs. meer dan in Januari 1923.

Doekprijzen blijven zeer vast, hoewel het aantal geboekte orders nog weinig verbetering toont. De groote Oostersche markten houden zich nog wat terug en speciaal China is weinig verbeterd. Van India komt een zeer gemengde vraag binnen en hier en daar worden enkele posten afgesloten. Van een spontane vraag is echter nog geen sprake. Voor Zuid-Amerika en de binnenlandse markten wordt nog het meest gedaan en verschillende fabrikanten hebben voor deze en enkele kleinere markten in de afgelopen week verschillende posten geboekt. Wat Lancashire betreft, blijven fabrikanten vast en niet geneigd lagere prijzen te accepteren, met uitzondering natuurlijk voor het fijne doek. Over het algemeen zijn margins beter en blijven weeftouwen goed bezet ondanks de veranderlijke vraag.

11 Feb. 18 Feb. Oost. koersen. 10 Feb. 17 Feb
 Liverpoolnoteeringen. T.T. op Indië 1/8 1/5 3/4
 F.G.F. Sakellaridis 35,90 34,30 T.T. op Hongkong 2 3/8 2 3/8
 G.F. No. 1 Oomra 10,35 10,60 T.T. op Shanghai 3 1/4 3 1/4

Noteering voor Loco-Katoen.
 (Middling Uplands.)

	20 Febr. 1925	13 Febr. 1925	6 Febr. 1925	20 Febr. 1924	20 Febr. 1923
New York voor Middling ...	24,50 c	24,75 c	24,25 c	29,90 c	29,— c
New Orleans voor Middling	24,45 c	24,65 c	24,10 c	30,25 c	29,— c
Liverpool voor Middling ...	13,66 d	13,72 d	13,28 d	17,87 d*	16,10d*

*) Voor fully middling ouden Standaard.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
 (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '24 tot 13 Febr. '25	Overeenkomstige periode	
		1923-'24	1922-'23
Ontvangsten Gulf-Havens.	7603	5694	4785
„ Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr.Brittannië	1969	1404	1113
„ „ 't Vasteland etc.	3063	2286	2014
„ „ Japan	656	446	381

Voorraden.
 (In duizendtallen balen).

	13 Febr. '25	Overeenkomstig tijdstip	
		1924	1923
Amerik. havens	1381	858	810
Binnenland	1197	851	1007
New York	216	161	69
New Orleans	345.	180	178
Liverpool	734	508	447

KOFFIE.

Het begin van de week bracht op de verschillende termijnmarkten een kleinen teruggang, welke, hoewel van weinig beteekenis, toch voldoende was om de stemming, die voor het artikel toch reeds loom genoeg was, zoo mogelijk nog lusteloozer te maken. Deze kleine daling aan de termijnmarkten was het gevolg van iets lager afkomende kost- en vrachtofferten uit Brazilië, en toen van daaruit in de tweede helft van de week wederom iets minder neiging om lager af te geven aan den dag kwam, liepen dan ook de termijnmarkten iets op en was de stemming weder iets beter, al was ook de afzet nog altijd zeer beperkt. Het is dus ook deze week hetzelfde schouwspel geweest, dat de Koffiemarkt reeds zoo langen tijd biedt en waarover in het vorige Bericht eenigszins uitvoerig is geschreven. Hoe deze weinig verkwikkelijke toestand zich ten slotte verder zal ontwikkelen moet worden afgewacht. Op het oogenblik zijn de prijzen, die in Brazilië en ook die, welke voor Robusta in Nederlandsch-Indië gevraagd worden, nog altijd belangrijk boven onze pariteit, zoodat van rechtstreeksche aanvoeren zoo goed als niets kan komen. De enkele zaken, die van uit Brazilië gedaan worden, betreffen dan ook meestal speciale kwaliteiten, waarvoor eene

bepaalde marktwaarde niet zoo gemakkelijk is vast te stellen. De termijnnoteringen aan de ochtend-call waren te:

	Rotterdam (Santos-contract) basis Good				Amsterd. (Gemengd contract) basis Santos Good			
	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
24 Febr.	58 3/8	56	52 1/4	50 3/8	56 3/8	53 1/2	49 3/8	47 3/4
17 „	59 1/2	57	52 7/8	51 1/4	57 1/4	54 3/4	50 3/8	49 1/4
10 „	60 1/4	57 3/8	53 3/8	51 1/8	57 1/2	55 1/4	51 3/8	50 3/8
3 „	61 1/4	58 3/4	55 1/2	53 1/2	59	56 3/8	53	50 3/8

De slot-noteringen te New York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
23 Febr.	\$ 20,26	\$ 18,88	\$ 16,85	\$ 16,28
16 „	„ 20,35	„ 18,95	„ 16,90	„ 16,33
9 „	„ 20,60	„ 19,04	„ 16,90	„ 16,28
2 „	„ 21,13	„ 19,65	„ 17,65	„ 16,95

In loco bleven de officieele noteringen onveranderd n.l. 76 ct. voor Superior Santos en 64 ct. voor Robusta. Rotterdam, 24 Februari 1925.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteeringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 7)	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 4)	
23 Febr. 1925	266.000	38.800	1.866.000	41.000	5 11/16
16 „ 1925	262.000	38.675	1.828.000	41.000	5 13/16
9 „ 1925	256.000	39.150	1.712.000	42.000	5 11/16
23 Febr. 1924	126.000	24.850	580.000	27.500	6 5/16

r) In Reis.

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgeloope week	Sedert 1 Juli	Afgeloope week	Sedert 1 Juli
21 Febr. 1925	32.000	2.665.000	152.000	6.803.000
21 Febr. 1924	35.000	2.604.000	213.000	6.620.000

THEE.

In de afgeloope week vond op den 19en dezer een theeveiling plaats, omvattende 17.000 kisten Ned.-Indische thee. Het was een geluk, dat waar zulk een groote hoeveelheid ter markt kwam, de stemming in Londen juist weer was omgeslagen. Had toch de vorige weken de theemarkt een scherpere reactie te zien gegeven, zoo opende Londen deze week met prijzen, die fractioneel 1/2 tot 1 d. beter waren. Hieruit blijkt, dat koopers met meer vertrouwen de toekomst tegemoet zagen, bij welke stemming de Nederlandsche koopers zich, zij het ook schoorvoetend, aansloten. Het spreekt vanzelf, dat het niveau van deze veiling veel lager gesteld moest worden dan dat der vorige, omdat Londen inmiddels zoo scherp achteruit was gegaan. Op dat verlaagde niveau ontwikkelde zich echter een goede belangstelling van binnenlandsche zijde. Deze omstandigheid was van groot belang voor de stemming der veiling, omdat het binnenland niet dan aarzeland in de markt optrad. Vooral de betere bladsoorten der verschillende merken waren goed gevraagd. Voor gruissoorten daarentegen was minder belangstelling, terwijl ordinaire soorten vrijwel verwaarloosd waren. Wel is waar werden in de veiling vrij veel partijen opgehouden, doch een groot gedeelte kon hiervan onmiddellijk na afloop der veiling tot afdoening komen. Het gemiddelde prijsniveau was ongeveer 10 cts. lager dan dat der vorige veiling en hiermede werd ongeveer hetzelfde prijsniveau van verleden jaar om dezen tijd bereikt.

De statistische cijfers van Londen toonen nog steeds onbevredigende cijfers aan voor den invoer tot verbruik, hetgeen echter uitsluitend aan de reactie in de theemarkt moet worden toegeschreven.

Van een werkelijke vermindering van het verbruik is er uiteraard geen sprake.

Aangekondigd werd, dat de volgende veiling 12.000 kisten zal omvatten.

Amsterdam, 23 Februari.

RUBBER.

De rubbermarkt ondervond gedurende de afgelopen week eenige fluctuaties. In den aanvang was de stemming vaster ten gevolge van orders van Amerikaansche zijde, doch in den loop der week verflauwde de stemming wederom.

De slotnoteeringen luiden:

		einde vooraangaande week	
Crêpe	Febr./Maart 98½	„	98½
„	April/Juni 97½	„	98½
„	Juli/Sept. 95	„	93
23 Februari 1925.			

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	Koper Stan- daard	Koper Electro- lytisch	Tin	Lood	Zink
23 Febr. 1925...	64.17/6	69.15/-	262.7/6	38.-/-	37.2/6
16 „ 1925..	65.-/-	70.-/-	263.7/6	37.15/-	36.12/6
9 „ 1925..	65.5/-	70.5/-	261.12/6	38.5/-	36.15/-
2 „ 1925..	64.10	69.-/-	259.15/-	37.5/-	35.17/6
25 Febr. 1924..	63.12/6	69.-/-	275.10/-	35.7/6	37.2/6
20 Juli 1914..	61.-/-		145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.

VRACHTENMARKT.

De uitgaande kolenvrachtenmarkt van Amerika bleef onveranderd en er vallen van de afgelopen week geen afsluitingen te vermelden, noch naar het Continent, noch naar Zuid-Amerika.

De Graanmarkt van Amerika was flauw en er zijn slechts zeer weinig definitieve orders, welke dan nog uitsluitend bestemd zijn voor de Middellandsche Zee. Tegen het einde der week ontstond de mogelijkheid van afsluitingen naar het Continent. De vrachten vertoonen weinig verandering met die van de vorige week. Van de Range naar de Middellandsche Zee (niet ten Oosten van West-Italië) werd afgesloten per Maart op basis van 4/- per qtr., één haven, met in één geval de optie van de Adriatische Zee tegen 4/3 terwijl ook 18½ cents werd betaald per 100 lbs. voor dezelfde positie. Van de Gulf kwamen geen afsluitingen tot stand. Er wordt één lading aangeboden naar de Middellandsche Zee op basis van 20 tot 21 cents naar gelang van grootte per Maart.

Tegen het einde der week kwamen er afsluitingen van meel naar Rusland tot stand en een aantal booten werd genomen van de Range naar Leningrad tegen een vracht van 25 cents per 100 lbs., optie Reval of Riga tegen 24 cents, vrij laden en lossen en vrije havenkosten in de loshaven(s), belading per begin-Maart. Verdere afsluitingen hierin zijn mogelijk.

Van de Gulf werd een boot afgesloten naar Zuid-Afrika op basis van 30 cents per kist voor olie in kisten, optie van een gedeeltelijke lading voor Madagascar (2 havens) tegen 45 cents, belading per Maart. Voor dit artikel kan tonnage geplaatst worden naar de Brazils/Plate tegen 25 tot 26 cents per kist per Maart/April.

De suikermarkt van West-Indië was vast en terwijl de bevrachters gedurende de week een verhooging van vrachtprijzen hebben ingewilligd is er tegen het einde der week een vermindering in vraag waar te nemen. De prompte booten kregen de hoogste vrachten en van Cuba werd een 7200 tonner naar Rotterdam afgesloten per Februari/Maart tegen 24/- terwijl tonnage van 6/8000 tons, Maart belading 22/- vorderde naar U.K./Continent, en tot 24/- naar Marseille. Tonnage in de grootte van ongeveer 4/5000 tons heeft 22/6 weten te bedingen per Maart/April. Handige booten van 2700 tons vonden bevrachters van Cuba of San Domingo tegen 23/6 per Maart.

Van de North-Pacific ontstond een weinig meer vraag maar de meeste bevrachters schijnen nog niet in staat te zijn tot afsluitingen over te gaan. Een Japansche boot van 6500 tons, 10 %, werd gesloten naar U.K./Continent, (Bordeaux/Hamburg range) tegen 37/6, optie Middellandsche Zee tegen 2/6 extra, Adriatische Zee 5/- extra per 20 Maart/20 April. Dit kan worden herhaald. Voor lumber wordt nog slechts zeer weinig ruimte gezocht en de vracht is bijna onveranderd, namelijk ongeveer \$ 15,- naar Australische havens.

De markt van de River Plate was wederom zeer flauw en er werd slechts zeer weinig afgesloten gedurende de afgelopen week. Nog steeds vertrekken de booten van de River Plate in ballast naar andere richtingen doch de te hunner beschikking staande markten zijn slechts zeer klein in aantal. Er werd afgesloten van San Lorenzo naar Griekenland 24/4½, U.K./Continent 19/6, Santa Fe/Scandinavia 23/-, Bahia Blanca/Continent 19/-. Deze vrachten zijn alle voor spotprompte belading; voor Maart kan men voor booten van handige grootte niet meer dan 21/- van Upriver bedingen.

Wat de nitraat vrachtenmarkt betreft, hebben de bevrachters nog steeds met zeer groote moeilijkheden te kampen om

hun voorraden aan deze zijde te verkopen en gaan zij derhalve nog niet tot verdere afsluitingen over. Naar Europa kan mogelijk een boot van handige grootte geplaatst worden voor belading per April op basis van 27/6 naar de Bordeaux/Hamburg range, 28/6 naar Noord-Spanje en 29/6 naar Scandinavië (Bergen-Malmö, inclusieve Denemarken), doch dit is de eenige order voor een volle lading. In „parcelspace” zijn de afsluitingen ook gering. Een kleine partij van 750 tons werd afgesloten naar Antwerpen/Rotterdam/Hamburg tegen 26/6 netto per Februari/Maart, hetgeen een vrachtverlaging aantoont van 1/- per ton, vergeleken bij de vorige week.

Een slapte karakteriseerde wederom de Oostelijke markten. In boonen was het niet mogelijk eenigen verkoop tot stand te brengen, hetgeen tengevolge had dat er in het geheel geen definitieve vraag naar tonnage bestond. Ook de vraag naar tank-ruimte is geheel weggefallen. Van Saigon werd deze week een partij van 4000 tons afgesloten naar het Continent tegen 35/- voor belading per April.

De markt van Australië was wederom flauw en de vraag was beperkt tot ruimte voor spoedige belading. Er werd afgesloten van Sydney/Zuid/Victoria voor belading per Februari tegen 53/9 voor booten in de grootte van ongeveer 5000 tons en tegen 52/6 voor een boot van 7000 tons. West-Australië is vertegenwoordigd door een afsluiting per 20 Maart/15 April tegen 45/-.

De rijstmarkt van Burmah was deze week kalm gestemd en terwijl 32/6 werd geaccepteerd voor een handige boot naar Holland direct per Maart werd sindsdien 33/9 betaald naar Havre/Hamburg range voor een iets grootere boot in dezelfde positie. Op de laatstgenoemde basis worden verdere orders genoteerd.

Van Indië werd zeer weinig gedaan. Bombay/Karachi/Marmagoa sloten af op d.w. naar de Middellandsche Zee/U.K./Continent tegen 27/- twee loshavens, Maart, en deze vracht geldt heden nog. Van Karachi werd op „scale terms” afgesloten per Mei/Juni tegen 23/- terwijl een 11.000 tonner naar het Engelsche Kanaal of Mersey met 22/- per Juni betaald werd.

Van Java bestaat eenige vraag voor „nieuwe oogst” belading en er werd een boot naar Marseille direct afgesloten tegen 33/- per Juni. Van Zuid-Afrika zijn nog steeds mais orders in de markt per Juli/Augustus en Augustus/September en er werden per genoemde maanden booten afgesloten naar U.K./Continent tegen 28/9. In kolen werd een afsluiting gedaan van Durban naar Sabang tegen 10/3 per April/Mei.

Van de Zwarte Zee en de Middellandsche Zee valt weinig verandering te melden. Van beide richtingen werden zeer weinig afsluitingen gedaan en de vrachtprijzen zijn practisch onveranderd.

Wat de uitgaande kolenvrachtenmarkt van Engeland betreft werden de vrachten, vooral voor de grootere afstanden, iets vaster. Voor spotprompt belading werd 15/- betaald naar Montevideo. Naar het Oostelijke gedeelte der Middellandsche Zee ontstond een verhooging in de vracht en er werd 10,9 betaald naar Alexandrië en 11/- naar Port-Said.

23 Februari 1925.

RIJNVAART.

Week van 14, t/m. 21 Februari 1925.

De aanvoeren van zeezijde verminderden en bestonden hoofdzakelijk uit erts.

In daghuur naar den Bovenrijn werd niets gecharterd. Eenige schepen voor ruwe producten werden aangenomen tegen ca. fl. 1,40/1,50 met verkorten lostijd.

De ertsvracht bedroeg fl. 0,50 met ¼ en fl. 0,60 met ½ lostijd.

De waterstand naar den Benedenrijn bleef gunstig doch vallend, naar den Bovenrijn werd alleen op beperkten diepgang afgeladen.

De verschepingen in de Ruhrhavens werden minder; ledige scheepsruimte in alle grootten ruimschoots beschikbaar, dientengevolge liepen de vrachten aldaar nog verder terug.

Het sleeploon werd gemiddeld genoteerd volgens het 32½ — 35 cts. tarief.

INKLARINGEN.				
NIEUWE WATERWEG.				
Landen van herkomst	December 1924		December 1923	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	52	47.569	33	20.930
Groot-Brittannië	286	207.958	390	303.447
Duitschland	176	246.295	87	119.745
Noorwegen	57	115.438	9	8.052
Zweden	70	74.132	28	12.861
Denemarken	7	7.697	4	6.632
Rusl.-Oostz.hav.	8	5.276	7	10.910
Finland	11	9.823	7	5.367
België	52	90.365	23	38.922
Frankrijk	79	81.039	38	28.041
Spanje	39	62.465	13	7.690
Portugal	4	3.965	3	1.479
Italië	12	14.716	6	7.101
Levant	3	3.075	2	1.714
Rusland-Zw. Zee	4	9.608	29	79.433
Roemenië, Bulg.	5	11.148	13	27.460
And. Midd. Zeeh.	28	53.391	6	8.372
Over. Wk. Afrika	5	13.471	3	4.714
Zuid-Afrika	6	23.696	10	42.361
Voor-Indië	9	37.330	6	21.049
Achter-Indië	—	—	1	4.837
Ned. Oost-Indië.	10	41.679	7	28.171
And. Aziat. hav.	14	61.166	21	90.579
Australië	6	22.274	5	19.542
Vereen. Staten	49	203.471	34	152.562
Canada	4	13.546	4	14.555
Midden-Amerika	4	13.426	4	13.128
Brazilië	3	10.687	3	10.250
Argent., Urug.	23	71.455	17	65.575
Chili	5	17.952	2	7.219
Totaal	1.031	1.574.113	815	1.162.698
Periode 1 Jan.— 31 Dec. 1)	11.714	17.158.806	9.194	12.776.021
Nationaliteit				
Nederlandsche ..	222	402.954	223	338.017
Britsche	264	377.467	267	333.763
Duitsche	235	290.330	144	187.021
Noorsche	88	120.396	48	53.064
Belgische	1	711	3	5.357
Fransche	66	80.222	27	24.542
Zweedsche	55	56.999	35	26.195
Deensche	19	23.238	2	2.680
Vereen. Staten ..	14	52.288	19	75.486
Andere	67	169.508	47	116.573
Totaal	1.031	1.574.113	815	1.162.698

1) 1913, 11.443 schepen met 13.915.543 N. R. T.

(Dirkzwager's Scheepsagentuur Maassluis.)

DORDRECHT/ZWIJNDRECHT.

Landen van herkomst.	December 1924		December 1923	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	3	1.251	3	1.388
Groot-Brittannië	2	526	3	1.077
Duitschland	1	563	—	—
Danzig	3	1.578	1	376
Zweden	—	—	1	500
België	3	1.102	9	3.422
Frankrijk	1	300	1	525
Portugal	—	—	1	720
And. Midd. Zeehs.	—	—	1	2.251
Totaal	13	5.320	20	10.259
Nationaliteit				
Nederlandsche ..	1	300	3	1.300
Britsche	5	1.349	4	3.328
Duitsche	7	3.671	11	4.830
Noorsche	—	—	1	525
Zweedsche	—	—	1	276
Totaal	13	5.320	20	10.259

Landen van herkomst	December 1924		December 1923	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	15	2.216	11	12.063
Groot-Brittannië	88	53.897	120	86.093
Duitschland	55	78.845	51	77.723
Noorwegen	3	1.679	3	5.600
Zweden	20	12.104	28	13.450
Denemarken	7	3.884	4	2.452
Rusl. Oostzeehav.	9	8.566	4	4.349
Finland	27	20.407	30	18.777
België	8	17.472	6	6.016
Frankrijk	16	7.470	3	1.293
Spanje	13	13.896	10	7.162
Portugal	2	2.292	4	3.117
Italië	4	5.100	—	—
Levant	—	—	1	1.146
Roem., Bulgarije	2	3.356	—	—
And. Midd. Zeeh.	3	4.972	5	11.018
Ov. Westk. Afrika	5	9.511	4	8.837
Ned. Oost-Indië.	11	44.761	11	44.666
And. Aziat. hav.	1	5.401	—	—
Vereen. Staten ..	3	12.217	2	6.328
Midden-Amerika	—	—	2	8.523
Ned. West-Indië— Ned. Antillen.	5	14.254	2	4.162
Argent., Urug...	5	23.027	5	16.415
Chili	1	4.393	1	2.664
Totaal	303	369.620	307	341.854
Periode 1 Jan.— 31 Dec. 1)	3.299	4.216.478	3.316	3.843.236
Nationaliteit				
Nederlandsche ..	139	222.475	131	207.950
Britsche	46	42.656	60	48.120
Duitsche	67	52.732	85	54.429
Noorsche	10	9.232	8	4.900
Belgische	—	—	1	1.624
Fransche	6	5.992	1	1.354
Zweedsche	16	11.565	15	6.807
Deensche	8	4.843	1	1.136
Vereen. Staten ..	3	13.456	2	9.762
Andere	8	6.669	3	5.712
Totaal	303	369.620	307	341.854

1) 1913, 2.501 schepen met 2.838.276 N. R. T.

(Vereenigde Scheepsagenturen van Halverhout & Zwart en Zurmühlen & Co.)

DELFIJZL.

Landen van herkomst	December 1924		December 1923	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. Havens	1	83	4	1.916
Groot-Brittannië	2	936	11	12.839
Duitschland	16	2.747	14	2.003
Zweden	6	1.510	7	995
Denemarken	4	736	3	430
Rusland-Oostz.h.	1	874	—	—
Finland	1	277	7	1.889
Danzig	1	362	—	—
Litthauen	2	387	—	—
Ov. Wstk. Afrika (Marokko) ...	1	855	—	—
Vereen. Staten ..	—	—	1	3.140
Chili	2	8.239	1	2.882
Totaal	37	17.006	48	26.094
Nationaliteit				
Nederlandsche ..	21	9.421	20	9.938
Britsche	3	4.677	2	4.477
Duitsche	8	1.755	21	7.718
Noorsche	—	—	2	455
Zweedsche	4	927	3	3.506
Danziger	1	226	—	—
Totaal	37	17.006	48	26.094

(A. van Dijk.)

DE TWENTSCHE BANK

Amsterdam - Rotterdam - 's-Gravenhage - Dordrecht - Utrecht - Zaandam - Zwolle

Maandstaat op 31 Januari 1925

DEBET

Aandeelhouders nog te storten 90 pCt. op aandelen B, waarvoor waarborg gedeponoord	f	1.563.300,—
Deelneming in de firma's:		
B. W. BLIJDENSTEIN & Co., te Londen	}	8.435.000,—
B. W. BLIJDENSTEIN Jr. te Enschede		
LEDEBOER & Co., te Almelo		
Deelneming in bevriende Bankinstellingen f 10.737.691,13		
waarvoor in geld gestort		8.030.491,13
waarvoor effecten gedeponoord	f	2.707.200,—
Effecten van Aandeelhouders		
gedeponoord bij bevriende instellingen	"	2.000.000,—
ten eigen gebruik	"	30.367.740,—
		35.074.940,—
Kassa, Wissels en Coupons	"	41.795.989,47
Nederlandsche Schatkistbiljetten en Schatkistpromessen	"	9.129.806,26
Saldo's bij Bankiers	"	27.865.583,30
Daggeldleeningen	"	800.000,—
Prolongatiën gegeven	"	13.146.005,—
Eigen Effecten en Syndicaten	"	7.531.041,15
Credietvereniging	f	59.303.691,—
Af: loopende Promessen	"	12.650.000,—
		46.653.691,—
Voorschotten tegen Onderpand of Borgtocht en Saldi Rek. Cort. f 52.857.334,91		
Af: loopende Promessen	"	1.942.013,75
		50.915.321,16
Voorschotten op Consignatiën	"	2.259.413,04
Gebouwen	"	4.798.304,35
		54.062.453,17
		257.998.885,86
	f	257.998.885,86

CREDIT

Kapitaal	f	36.000.000,—
Reservefonds	"	8.584.219,51
Buitengewone Reserve	"	1.800.000,—
Waarborgfonds Credietvereniging	"	5.324.337,50
Reserve Credietvereniging	"	2.353.896,16
		54.062.453,17
Aandeelhouders voor gedeponoord als waarborg voor 90 pCt. storting op aandelen B:		
Effecten	f	1.555.020,—
Contanten	"	8.280,—
in Leen-Depot Effecten	"	33.519.920,—
" Contanten	"	34.530,—
		35.074.940,—
Totaal Effecten	"	42.810,—
Totaal Contanten	"	2.153.670,60
Zieken- en Pensioenfondsen	"	39.875.154,54
Deposito's	"	4.579.600,—
Prolongatie-Deposito's	"	175.673,18
Saldo te ontvangen en te leveren Fondsen		
Saldi Rekeningen Courant	f	67.991.638,52
" " " voor gelden in het Buitenland	"	14.579.339,57
" " " Credietvereniging	"	4.220.417,43
		86.791.395,52
B. W. Blijdenstein & Co., Londen, B. W. Blijdenstein Jr., Enschede en Ledeboer & Co., Almelo	"	8.524.875,45
Daggeldleeningen	"	4.000.000,—
De Nederlandsche Bank	"	1.055.105,01
Te betalen wissels	"	19.329.882,95
Diverse Rekeningen	"	2.333.325,44
		257.998.885,86
	f	257.998.885,86